

SLUŽBENI GLASNIK

BRČKO DISTRIKTA

BOSNE I HERCEGOVINE

Godina XVII – Broj 29

Petak, 12. august 2016. godine
B R K O

Bosanski jezik

348

Na osnovu člana 31 stava 1 tačke n) Poslovnika o radu Skupštine Brčko distrikta BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, brojevi: 17/08, 20/10, 4/13 i 31/13), donosim

ODLUKU O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESRE U BRČKO DISTRIKTU BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1

Proglašavam Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesre u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine koji je usvojila Skupština Brčko distrikta BiH na 80. redovnoj sjednici održanoj 27. jula 2016. godine.

Član 2

Ova odluka bit će objavljena u Službenom glasniku Brčko distrikta BiH.

Broj: 01.1-02-80/16
Brčko, 27. 7. 2016. godine

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE BRČKO DISTRIKTA BiH
or. a. Koji, s. r.

Na osnovu člana 22 Statuta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine - prethodni tekst (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 2/10), Skupština Brčko distrikta BiH na 80. redovnoj sjednici održanoj 27. jula 2016. godine, usvaja

ZAKON O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESRE U BRČKO DISTRIKTU BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI – OSNOVNE ODREDBE

Član 1

(Predmet zakona)

Ovim zakonom propisuje se: sistem zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesre, snage i subjekti zaštite i spašavanja, prava i obaveze organa Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Distrikt), preduzeća i drugih pravnih lica, prava i dužnosti građana, stanje prirodne ili druge nesre i postupanje tokom tog stanja, organizacija i djelatnost civilne zaštite u sistemu zaštite i spašavanja, planiranje i finansiranje sistema zaštite i spašavanja,

nadzor, priznanja i druga pitanja od značaja za organizovanje i funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja.

Član 2 (Definicije)

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- „sistem zaštite i spašavanja“ je objedinjeni oblik pripreme i učešća subjekata sistema zaštite i spašavanja na provođenju preventivnih i operativnih mjera i izvršavanju zadataka zaštite i spašavanja ljudi i dobara od posljedica prirodnih i drugih nesre, uključujući i mjere oporavka od nastalih posljedica,
- „civilna zaštita“ je planski organizovan dio sistema zaštite i spašavanja koji obuhvata organizovanje, pripremanje i učešće građana, privrednih subjekata i drugih pravnih lica, profesionalnih službi, organizacija i udruženja u zaštiti i spašavanju ljudi, materijalnih dobara i životne sredine od prirodnih ili drugih nesre, te na otklanjanju njihovih posljedica,
- „prevencija“ su sve mjere i aktivnosti kojima se smanjuje ili sprejava mogućnost nastanka opasnosti, odnosno ublažava dejstvo i nepovoljne posljedice prirodne ili druge nesre,
- „pripravnost“ je pravovremeno preduzimanje svih aktivnosti kojima se povećava i unapređuje efikasnost i efektivnost operativnih i ostalih zakonom utvrdjenih snaga za odgovor na prirodnu ili drugu nesreću, što uključuje i privremenu evakuaciju ljudi i imovine s ugroženih lokacija,
- „koordinacija“ je ostvarivanje vremenske i prostorne usklađenosti djelovanja svih učesnika u aktivnostima zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesre a po etapama provođenja poslova i zadataka, kao i njihovo pravovremeno informisanje,
- „rizik“ označava vjerovatno u pojavljivanje nesreće u određenom vremenskom periodu ili u određenim okolnostima i s obzirom na negativnim posljedicama,
- „procjena rizika“ je sveobuhvatan međusektorski proces utvrđivanja, analize i procjene prirode i stepena rizika potencijalne opasnosti, stanja ugroženosti i posljedica koje mogu potencijalno da ugroze živote i zdravlje ljudi, materijalna dobra i životnu sredinu,
- „stanje prirodne ili druge nesreće“ je stanje u kojem su rizici, prijetnje ili posljedice bilo kojeg prirodnog ili tehničko-tehnološkog događaja za stanovništvo, životnu sredinu i materijalna dobra takvog obima i intenziteta da njihov nastanak ili posljedice mogu sprečiti ili otkloniti redovnim djelovanjem nadležnih organa, zbog čega je za njihovo ublažavanje i otklanjanje neophodno upotrijebiti posebne mjere, snage i sredstva uz pojava režim aktivnosti,
- „katastrofa“ je prirodna ili druga nesreća i događaj koji veličinom, intenzitetom i neokvirenošću ugrožava zdravlje i

život ve eg broja ljudi, materijalna dobara ve e vrijednosti i životnu sredinu, a lji nastanak nije mogu e sprije iti ili posljedice otkloniti redovnim djelovanjem nadležnih organa, uklju uju i i posljedice nastale ratnim razaranjem ili terorizmom,

- j) „prirodna nesre a“ je doga aj koji je uzrokovan iznenadnim djelovanjem prirodnih sila, sa ili bez ovjekovog uticaja, koji ugrožava zdravlje ili život ljudi, životinja i uzrokuje štetu na materijalnim dobrima i životnoj sredini,
- k) „druga nesre a“ je nesre a ve ih razmjera u drumskom, željezni kom, zra nom ili rije nom saobra aju, požar, rudarska nesre a, rušenje brana, tehni ko-tehnološka nesre a i druga nesre a koju prouzrokuje ovjek svojim aktivnostima, ratna dejstva ili drugi oblik masovnog uništavanja ljudi ili materijalnih dobara,
- l) „tehni ko-tehnološka nesre a“ je doga aj koji je izmakao kontroli pri obavljanju privrednih ili drugih djelatnosti ili upravljanju sredstvima za rad i rad s opasnim materijama, naftom i njenim derivatima i energetskim plinovima prilikom njihove proizvodnje, prerade, upotrebe, skladištenja, pretovara, prevoza ili uklanjanja ija je posljedica ugrožavanje ljudi i materijalnih dobara,
- m) „objekti i sredstva za zaštitu i spašavanje“ su skloništa i drugi zaštitni objekti, skladišta, zaštitna i spasila ka oprema i oru a, oprema za osposobljavanje i obuku, prevozna sredstva, telekomunikacijski i alarmni ure aji i druga oprema i sredstva koja se koriste za zaštitu i spašavanje,
- n) „sredstva pomo i“ su namirnice, voda za pi e, odje a, obu a, lijekovi i drugi predmeti, odnosno sredstva namijenjena ugroženom i nastradalom stanovništvu kao pomo radi ublažavanja posljedica prirodne ili druge nesre e,
- o) „otklanjanje posljedica“ su sve aktivnosti koje se preduzimaju u toku i poslije prirodne i druge nesre e radi hitne normalizacije života i spre avanja širenja posljedica,
- p) „li na, uzajamna i kolektivna zaštita“ je najmasovniji oblik pripremanja i organizovanog u eš a gra ana u zaštiti i spašavanju koja obuhvata mjere i postupke njihove neposredne zaštite i spašavanja u poslovnim i stambenim zgradama, drugim objektima i mjestima gdje žive i rade,
- q) „neeksplozivna ubojna sredstva“ (u daljnjem tekstu: NUS) su zaostala eksplozivna sredstva i ostaci iz rata, pripremljena za korištenje ili korištena, sa ili bez upalja a, ispaljena, izba ena, porinuta, lansirana, napuštena ili odba ena, a nisu eksplozivna, kao i sredstva zaostala poslije eksplozija skladišta ubojnih sredstava, odba ena i ubojna sredstva iz nelegalnog posjeda, a što ne podrazumijeva neeksplozivne improvizovane diverzantsko-teroristi ke naprave u skladu s propisima iz ove oblasti,
- r) „opasne materije“ su hemikalije i druge materije koje imaju štetne i opasne karakteristike, u skladu s propisima iz ove oblasti,
- s) „Operativno-komunikacijski centar 112“ je centar za prikupljanje podataka o svim vrstama opasnosti koje mogu ugroziti ljude, životnu sredinu, materijalna i kulturna dobra i obavještanje nadležnih organa i gra ana.

Ilan 3

(Zaštita i spašavanje kao djelatnost od posebnog interesa)

- (1) Zaštita i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesre a je djelatnost od posebnog javnog interesa za Distrikt.
- (2) Distrikt osigurava razvijanje jedinstvenog sistema zaštite i spašavanja u skladu s ovim zakonom i drugim propisima, kao i programima, planovima i drugim dokumentima koji se odnose na zaštitu i spašavanje.
- (3) S ciljem zaštite života i zdravlja ljudi, ovim zakonom se propisuju ograni enja vlasni kih i drugih stvarnih prava na nekretninama i pokretnim stvarima.
- (4) Dan zaštite i spašavanja – Dan civilne zaštite Distrikta je 1. mart – Me unarodni dan civilne zaštite.

DIO DRUGI – SISTEM ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

POGLAVLJE I. NA ELA I OSNOVNI ZADACI

Ilan 4

(Na ela sistema zaštite i spašavanja)

Na ela sistema zaštite i spašavanja su sljede a:

- a) sva fizi ka i pravna lica u Distriktu dužna su provoditi li nu i uzajamnu zaštitu, pružati pomo i spašavati ljudske živote, materijalna i druga dobra na osnovu li ne svijesti, savjesti, relevantnih propisa u skladu sa svojim mogu nostima i sposobnostima,
- b) na elo supsidijarnosti, prema kojem se u zaštiti i spašavanju prvenstveno koriste snage i sredstva s podru ja Distrikta, a ukoliko su te snage i sredstva nedovoljne, upotrebljavaju se snage i sredstva s teritorije Bosne i Hercegovine,
- c) organi javne uprave, institucije i druga pravna lica osiguravaju uskla enost, transparentnost i otvorenost sistema zaštite i spašavanja prema javnosti s ciljem ostvarivanja sigurnosti, stanovništva i u eš a u provo enju mjera zaštite i spašavanja utvr enih ovim zakonom,
- d) sve mjere zaštite i spašavanja od prirodnih ili drugih nesre a planiraju se, organizuju i provode u skladu s na elima me unarodnog humanitarnog prava i me unarodnog prava o zaštiti ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesre a, kao i preuzetim me unarodnim obavezama.

Ilan 5

(Osnovni zadaci sistema zaštite i spašavanja)

Osnovni zadaci sistema zaštite i spašavanja su:

- a) koordinirano programiranje razvoja sistema zaštite i spašavanja i planiranje mjera i aktivnosti na zaštiti i spašavanju,
- b) obavještanje stanovništva o opasnostima i davanje uputstava za zaštitu i spašavanje,
- c) zaštita, kao skup preventivnih mjera usmjerenih na ja anje otpornosti zajednice, otklanjanje mogu ih uzroka ugrožavanja, smanjenje uticaja prirodnih nesre a, spre avanje drugih nesre a i, u slu aju da do njih do e, umanjenje njihovih posljedica,
- d) spašavanje i pružanje pomo i, pod ime se podrazumijeva aktiviranje operativnih snaga i preduzimanje operativnih aktivnosti s ciljem spašavanja ljudi, materijalnih dobara i životne sredine,
- e) ublažavanje i otklanjanje posljedica prirodnih i drugih nesre a, pod ime se podrazumijevaju mjere i aktivnosti koje se preduzimaju radi normalizacije života gra ana na ugroženom podru ju,
- f) organizovanje, opremanje, obu avanje i osposobljavanje snaga zaštite i spašavanja,
- g) pružanje i traženje pomo i i saradnja s entitetima i drugim zemljama i me unarodnim organizacijama u skladu s Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesre a u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Okvirni zakon),
- h) upravljanje, rukovo enje i koordinacija subjektima i snagama zaštite i spašavanja za vrijeme stanja prirodne i druge nesre e,
- i) nadzor nad provo enjem propisa o zaštiti i spašavanju od prirodnih i drugih nesre a, i
- j) drugi poslovi i zadaci zaštite i spašavanja.

POGLAVLJE II. SUBJEKTI I SNAGE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Ilan 6

(Subjekti sistema zaštite i spašavanja)

Subjekti sistema zaštite i spašavanja su:

- a) Skupština Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Skupština), gradona enik, Vlada Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada) i Odjeljenje za javnu sigurnost (u daljnjem tekstu: Odjeljenje),
- b) drugi organi javne uprave, institucije i javne ustanove u Distriktu,
- c) preduze a, druga pravna lica, preduzetnici i
- d) gra ani, udruženja, profesionalne i druge organizacije.

Ilan 7

(Snage zaštite i spašavanja)

- (1) Operativni dio sistema zaštite i spašavanja su snage zaštite i spašavanja koje se sastoje od:
- Štaba za zaštitu i spašavanje Distrikta (u daljnjem tekstu: Štab), jedinica i timova za zaštitu i spašavanje koje osniva Distrikt (u daljnjem tekstu: jedinice i timovi za zaštitu i spašavanje),
 - organizacione jedinice Odjeljenja, nadležne za poslove zaštite i spašavanja (u daljnjem tekstu: nadležna organizaciona jedinica Odjeljenja),
 - Policije Br. ko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Policija),
 - štabova za zaštitu i spašavanje i jedinica i timova za zaštitu i spašavanje koje formiraju preduzeća i druga pravna lica,
 - jedinica, timova i ekipa Crvenog krsta Br. ko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Crveni krst),
 - jedinica i timova koje formiraju udruženja građana i druge nevladine organizacije,
 - povjerenika zaštite i spašavanja,
 - profesionalnih i hitnih službi (vatrogasci, medicinske i veterinarske službe i druge službe) i drugih organizacija i
 - građana.
- (2) Aktivnosti zaštite i spašavanja na teritoriji Distrikta ostvaruju se djelovanjem snaga zaštite i spašavanja.

Ilan 8

(Redoslijed angažovanja snaga zaštite i spašavanja)

- (1) U slučaju stanja prirodne ili druge nesreće, snage zaštite i spašavanja iz člana 7 ovog zakona angažuju se prema sljedećem redoslijedu:
- profesionalne i hitne službe, npr. vatrogasci, medicinske i veterinarske službe i druge službe, u okviru svojih redovnih poslova i zadataka i nadležna organizaciona jedinica Odjeljenja,
 - snage zaštite i spašavanja prema redoslijedu koji je utvrđen Planom zaštite i spašavanja, ukoliko snage iz tačke a) ovog člana nisu dovoljne, i
 - građani u skladu s ovim zakonom.
- (2) U slučaju da snage iz stava 1 ovog člana nisu dovoljne, gradonačelnik može zatražiti angažovanje snaga entiteta, a po potrebi i Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, kao i snaga za zaštitu i spašavanje susjednih i drugih država u skladu s postupkom propisanim Okvirnim zakonom.
- (3) Gradonačelnik zaključuje sporazume s nadležnim organima entiteta, kao i sa susjednim i drugim općinama o traženju, pružanju i prihvatanju pomoći i zaštite i spašavanja u stanjima prirodne ili druge nesreće.

Ilan 9

(U slučaju preduzeća i organizacija u aktivnostima zaštite i spašavanja)

- Nevladine i druge organizacije i udruženja građana u estvuju u aktivnostima zaštite i spašavanja na osnovu odluke gradonačelnika pod uslovima propisanim ovim zakonom, a mogu i dobrovoljno u estvovati pod uslovom da imaju obično ljudstvo i odgovarajuću opremu.
- Za provođenje aktivnosti zaštite i spašavanja, gradonačelnik može odrediti preduzeće ili drugo pravno lice, pod uslovom da ima radnike i opremu adekvatnu za takve namjene.
- Distrikt je dužan nadoknaditi preduzeću u ili drugom pravnom licu koje odredi za provođenje zaštite i spašavanja stvarne troškove koji nastanu kao posljedica u slučaju izvršenju zadataka zaštite i spašavanja.

POGLAVLJE III. AKTIVNOSTI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Ilan 10

(Preventivne i operativne aktivnosti zaštite i spašavanja)

- (1) Subjekti sistema zaštite i spašavanja planiraju, pripremaju i provode organizovane aktivnosti preventivne i operativne prirode.

- Preventivne aktivnosti zaštite i spašavanja imaju za cilj sprečavanje nastajanja prirodne ili druge nesreće ili ublažavanje njenog djelovanja.
- Operativnim aktivnostima zaštite i spašavanja provode se mjere i postupci s ciljem pomoći i spašavanja ljudi, materijalnih dobara i životne sredine.

Ilan 11

(Preventivne aktivnosti zaštite i spašavanja)

Preventivne aktivnosti zaštite i spašavanja su:

- izrada i donošenje programa razvoja sistema zaštite i spašavanja,
- izrada procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća,
- izrada planova zaštite i spašavanja,
- uređenje prostora i objekata u funkciji zaštite i spašavanja,
- uspostavljanje i upravljanje sistemom zaštite i spašavanja,
- angažovanje lica i osiguravanje materijalnih i drugih sredstava za izvršenje planiranih zadataka i
- druge aktivnosti koje se preduzimaju radi sprečavanja ili ublažavanja posljedica nesreće.

Ilan 12

(Operativne aktivnosti zaštite i spašavanja)

Operativne aktivnosti zaštite i spašavanja su aktivnosti koje se preduzimaju:

- u slučaju neposredne prijetnje i rizika od nastanka prirodnih i drugih nesreća,
- za vrijeme, odnosno tokom trajanja prirodnih i drugih nesreća i
- za ublažavanje i otklanjanje posljedica u toku i poslije prestanka prirodnih i drugih nesreća.

Ilan 13

(Aktivnosti u slučaju neposredne prijetnje)

Aktivnosti koje se preduzimaju u slučaju neposredne prijetnje i postojanja rizika od nastanka prirodnih i drugih nesreća su:

- prikupljanje podataka o mogućim rizicima i opasnostima, kao i o njihovim mogućim razmjerama,
- stavljanje u funkciju sistema za javljanje i obavještanje u slučaju zaštite i spašavanja,
- obavještanje stanovništva, kao i nadležnih organa i odgovornih lica zaduženih za zaštitu i spašavanje,
- povećanje stepena spremnosti i aktiviranja nadležnih organa i snaga za zaštitu i spašavanje,
- osiguravanje javnog reda i mira na ugroženom području i
- preduzimanje drugih mjera zaštite i spašavanja u slučaju neposredne prijetnje.

Ilan 14

(Aktivnosti tokom trajanja nesreće)

Aktivnosti koje se preduzimaju tokom trajanja prirodnih i drugih nesreća su:

- aktiviranje snaga za zaštitu i spašavanje i njihovo neposredno učešće u provođenju odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja,
- provođenje evakuacije, sklanjanje i zbrinjavanje stanovništva i materijalnih dobara,
- sprečavanje širenja djelovanja nastalih posljedica prirodne ili druge nesreće,
- rukovodjenje i koordinacija aktivnosti u slučaju zaštite i spašavanja i
- druge aktivnosti koje se preduzimaju tokom trajanja nesreće.

Ilan 15

(Aktivnosti za otklanjanje posljedica)

Aktivnosti koje se provode za ublažavanje i otklanjanje posljedica u toku i poslije prestanka prirodnih i drugih nesreća su:

- prikupljanje podataka i procjena štete i posljedica,
- sanacija područja koje je zahvatila nesreća,
- osiguravanje i pružanje neophodne pomoći ugroženom i nastradalom stanovništvu,
- provođenje zdravstvenih i higijensko-epidemioloških mjera,
- provođenje odgovarajućih zaštite životinja i biljaka, kao i proizvoda životinjskog i biljnog porijekla i

- f) organizovanje snabdijevanja sredstvima za pomoć i pružanje komunalnih usluga radi normalizovanja života ljudi i rada na ugroženom području.

POGLAVLJE ETIRI – PRAVA I OBAVEZE SUBJEKATA SISTEMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Odjeljak A. Prava i obaveze organa Distrikta

Ian 16

(Nadležnosti Skupštine)

Skupština je nadležna da:

- a) usvaja Program razvoja sistema zaštite i spašavanja Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Program razvoja),
- b) donosi Plan zaštite i spašavanja od prirodnih ili drugih nesre a Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Plan zaštite i spašavanja) i
- c) razmatra izvještaje gradona elnika o stanju u oblasti zaštite i spašavanja.

Ian 17

(Nadležnosti Vlade)

- (1) Vlada osigurava plansko razvijanje i efikasno funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja.
- (2) Vlada ima sljede a prava i obaveze:
 - a) odobrava nacrt Programa razvoja,
 - b) odobrava nacrt Plana zaštite i spašavanja,
 - c) donosi Plan obuke i osposobljavanja snaga zaštite i spašavanja Br ko distrikta Bosne i Hercegovine,
 - d) planira, organizuje i provodi pomoć u rekonstrukciji i oporavku od prirodne ili druge nesre e,
 - e) planira izvore i osigurava potrebna finansijska sredstva u budžetu Distrikta za finansiranje sistema zaštite i spašavanja,
 - f) donosi metodologiju za izradu Procjene ugroženosti,
 - g) donosi metodologiju za izradu Plana zaštite i spašavanja,
 - h) donosi metodologiju za procjenu štete od prirodnih i drugih nesre a,
 - i) donosi odluku kojom odre uje preduze a i druga pravna lica koja su obavezna postupati u skladu s lanom 22 ovog zakona,
 - j) donosi Procjenu ugroženosti od prirodnih i drugih nesre a u Br ko distrikta Bosne i Hercegovine,
 - k) imenuje Štab,
 - l) donosi odluku o imenovanju komisije za procjenu štete prouzrokovane prirodnom ili drugom nesre om,
 - m) u skladu s Okvirnim zakonom predlaže Vije u ministara BiH predstavnike Vlade prilikom formiranja Koordinacionog tijela Bosne i Hercegovine za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesre a u Bosni i Hercegovini,
 - n) vrši i druge poslove zaštite i spašavanja predvi ene ovim zakonom i drugim propisima.

Ian 18

(Nadležnosti Odjeljenja)

Odjeljenje je nadležno da:

- a) izra uje i predlaže Vladi metodologiju za izradu Procjene ugroženosti,
- b) izra uje i predlaže Vladi metodologiju za izradu Plana zaštite i spašavanja,
- c) izra uje Program razvoja,
- d) izra uje Procjenu ugroženosti,
- e) izra uje Plan zaštite i spašavanja,
- f) koordinira rad sa subjektima sistema zaštite i spašavanja po pitanjima organizacije, planiranja, pripreme i provo enja mjera i aktivnosti prevencije i smanjenja rizika,
- g) osigurava u eš e nadležne organizacione jedinice Odjeljenja u akcijama zaštite i spašavanja u slu aju prirodne i druge nesre e,
- h) vrši koordinaciju djelovanja subjekata sistema zaštite i spašavanja u slu aju prirodne i druge nesre e,
- i) vrši stru ne, tehni ke i administrativne poslove za Štab,
- j) organizuje, priprema i obu ava službu civilne zaštite,

- k) organizuje i koordinira provo enje mjera i zadataka civilne zaštite u sistemu zaštite i spašavanja,
- l) vodi propisane evidencije u oblasti zaštite i spašavanja,
- m) donosi program opremanja sistema zaštite i spašavanja i u estvuje u nabavci sredstava i opreme za zaštitu i spašavanje za potrebe jedinica i timova za zaštitu i spašavanje i gra ana i vodi brigu o njihovoj ispravnosti, uvanju i upotrebi,
- n) organizuje i provodi poslove osmatranja, obavještavanja i uzbunjivanja,
- o) procjenjuje ugroženost od nastanka prirodne i druge nesre e i predlaže gradona elniku proglašavanje stanja prirodne i druge nesre e,
- p) u slu aju prirodne i druge nesre e, pruža pomoć Policiji u poslovima održavanja javnog reda i mira na ugroženom području,
- q) donosi i realizuje godišnji plan obuke i osposobljavanja Štaba, jedinica i timova za zaštitu i spašavanje i povjerenika zaštite i spašavanja u skladu s Planom obuke i osposobljavanja snaga zaštite i spašavanja u Distrikta,
- r) organizuje, prati i realizuje obuku gra ana iz oblasti li ne, uzajamne i kolektivne zaštite,
- s) ostvaruje saradnju s nadležnim tijelima na nivou Bosne i Hercegovine u rješavanju svih pitanja iz oblasti zaštite i spašavanja koja se prema Okvirnom zakonu rješavaju s organima nadležnim za civilnu zaštitu,
- t) vrši poslove uklanjanja, deaktiviranja i uništavanja NUS-a,
- u) vrši nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona,
- v) podnosi izvještaje i informacije gradona elniku,
- z) obavlja i druge poslove propisane ovim zakonom i drugim propisima.

Ian 19

(Nadležnosti gradona elnika)

U oblasti zaštite i spašavanja gradona elnik:

- a) proglašava stanje prirodne i druge nesre e u Distrikta,
- b) nare uje mjere pripravnosti,
- c) nare uje mobilizaciju,
- d) imenuje i razrješava komandire jedinica i timova za zaštitu i spašavanje,
- e) vrši koordinaciju izme u subjekata sistema zaštite i spašavanja koji u estvuju u zaštiti i spašavanju na teritoriji Distrikta sa subjektima za zaštitu i spašavanje Bosne i Hercegovine i entiteta, susjednih i drugih zemalja u skladu s Okvirnim zakonom,
- f) zaklju uje ugovore o angažovanju na provo enju mjera i zadataka zaštite i spašavanja,
- g) donosi odluku o upu ivanju pomoći i susjednim i drugim jedinicama lokalne samouprave koje su pogo ene prirodnom i drugom nesre om,
- h) daje saglasnost za angažovanje snaga zaštite i spašavanja Distrikta pri formiranju mješovite specijalizovane jedinice za zaštitu i spašavanje na nivou Bosne i Hercegovine u skladu s Okvirnim zakonom,
- i) u skladu s Okvirnim zakonom podnosi zahtjev Vije u ministara Bosne i Hercegovine za traženje me unarodne pomoći za potrebe Distrikta nakon proglašenja stanja prirodne ili druge nesre e na području Distrikta,
- j) podnosi izvještaje Skupštini o stanju u oblasti zaštite i spašavanja, i
- k) vrši i druge poslove iz oblasti zaštite i spašavanja odre ene ovim zakonom i drugim propisima.

Ian 20

(Nadležnosti ostalih organa javne uprave)

Drugi organi javne uprave, institucije i javne ustanove koji nisu obuhva eni lanovima od 16 do 19 ovog zakona u oblasti zaštite i spašavanja imaju sljede e nadležnosti:

- a) izra uju i provode vlastite planove zaštite i spašavanja od prirodne i druge nesre e u okviru svoje nadležnosti,
- b) u estvuju u izradi Procjene ugroženosti, Programa razvoja i Plana zaštite i spašavanja u dijelovima koji se odnose na oblasti iz njihovog djelokruga i u okviru svoje redovne djelatnosti izvršavaju zadatke koji su za njihove oblasti utvr ene u tim dokumentima,

- c) organizuju i osiguravaju provo enje preventivnih mjera zaštite i spašavanja unutar svog djelokruga i predlažu mjere i aktivnosti za njihovo unapre enje,
- d) provode mjere zaštite i spašavanja ili otklanjanje posljedica u oblastima iz svoje nadležnosti, a posebno mjere koje naredi Štab,
- e) provode aktivnosti koje se odnose na angažovanje službi zaštite i spašavanja preduze a i drugih pravnih lica,
- f) dostavljaju Odjeljenju podatke koji su od zna ajza za planiranje, organizovanje i provo enje mjera zaštite i spašavanja i
- g) vrše i druge poslove iz oblasti zaštite i spašavanja predvi ene ovim zakonom i drugim propisima.

Ilan 21

(U eš e Policije)

- (1) U uslovima kada snage i sredstva zaštite i spašavanja nisu dovoljne za efikasnu zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesre a, šef Policije na zahtjev gradona elnika, donosi naredbu kojom stavlja na raspolaganje Policiju za pružanje pomo i u zaštiti i spašavanju.
- (2) Kada u zaštiti i spašavanju u estvuju jedinice Policije, njima rukovodi operativni štab Policije na elu sa zamjenikom šefa Policije u skladu s naredbama Štaba.
- (3) U eš e Policije je privremenog karaktera i traje do momenta kada se ocijeni da aktivnosti na zaštiti i spašavanju mogu uspješno provoditi subjekti civilne zaštite vlastitim snagama i sredstvima.
- (4) Policija održava javni red i mir na ugroženom podru ju za vrijeme prirodne i druge nesre e u saradnji s Odjeljenjem i u koordinaciji sa Štabom.
- (5) Odjeljenje i Policija sa injavaju operativne planove kojima utvr uju detalje u eš a Policije u pružanju pomo i na zaštiti ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesre a.

Odjeljak B. Prava i dužnosti preduze a

Ilan 22

(Dužnosti preduze a i drugih pravnih lica)

- (1) Preduze a i druga pravna lica koja obavljaju djelatnosti koje se odnose na zdravstvo, veterinarstvo, stambene i komunalne poslove, vodoprivredu, šumarstvo, poljoprivredu, hemijsku industriju, gra evinarstvo, energetiku, transport, ugostiteljstvo, vatrogastvo, ekologiju i druge djelatnosti od zna aja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesre a dužni su organizovati i vršiti poslove zaštite i spašavanja i izvršavati druge obaveze propisane ovim zakonom, drugim propisima i vlastitim aktima.
- (2) U obavljanju poslova zaštite i spašavanja, preduze a i druga pravna lica iz stava 1 ovog lana su obavezna da u skladu s vlastitim procjenama rizika donose planove zaštite i spašavanja, planiraju i osiguravaju materijalno-tehni ka sredstva za provo enje mjera zaštite i spašavanja i organizuju, opremaju i osposobljavaju svoje jedinice za zaštitu i spašavanje i povjerenike civilne zaštite.
- (3) Vlada, na prijedlog Odjeljenja, donosi odluku kojom odre uje:
 - a) preduze a i druga pravna lica koja su obavezna postupati u skladu sa stavovima 1 i 2 ovog lana,
 - b) vrstu jedinica koje se formiraju u preduze ima i drugim pravnim licima,
 - c) zadatke jedinica iz ta ke b) ovog stava, na in njihovog popunjavanja ljudstvom i opremanja materijalno-tehni kim sredstvima i
 - d) elemente ugovora kojim se izme u Distrikta i ovih preduze a i drugih pravnih lica regulišu me usobna prava i obaveze prilikom njihovog angažovanja za potrebe obavljanja poslova zaštite i spašavanja.
- (4) Preduze a i druga pravna lica iz stava 1 ovog lana svoje planove zaštite i spašavanja donose u skladu s Planom zaštite i spašavanja.
- (5) U toku vo enja akcija zaštite i spašavanja, preduze a i druga pravna lica iz stava 1 ovog lana dužna su provoditi odluke

Štaba i omogu iti u estvovanje svojih jedinica i timova u poslovima zaštite i spašavanja na zahtjev nadležnih organa.

- (6) Kada nadležni organi Distrikta provode preventivne aktivnosti predvi ene Planom zaštite i spašavanja zbog rizika izazvanog djelatnoš u preduze a i drugih pravnih lica, ta su lica dužna sufinansirati takve aktivnosti srazmjerno obimu i stepenu prijetnje koja proizlazi iz njihove djelatnosti.
- (7) Preduze a i druga pravna lica koja se bave vrstom obavljanja registrovane djelatnosti, utvrde postojanje odre ene opasnosti od prirodne, tehnološke, ekološke ili druge nesre e, dužna su podatke o takvoj opasnosti odmah dostaviti Operativno-komunikacijskom centru.
- (8) Preduze a i druga pravna lica koja se bave vrstom djelatnosti koja po svojoj prirodi može ugroziti život i zdravlje ljudi ili životnu sredinu na odre enom podru ju, dužna su uspostaviti i održavati sistem obavještanja i uzbunjivanja na podru ju koje može biti ugroženo tom djelatnoš u radi pravovremene evakuacije stanovništva s tog podru ja.
- (9) Preduze a i druga pravna lica koja proizvode, prevoze, prera uju, skladište ili u tehnološkom procesu postupaju s opasnim materijama, dužna su obavještavati nadležne organe zaštite i spašavanja o vrstama i koli inama opasnih materija kojima raspolažu, samoinicijativno ili na njihov zahtjev, te davati tim organima podatke i informacije važne za zaštitu i spašavanje.
- (10) Direktor, odnosno drugi nadležni organ odre en op im aktom preduze a i drugog pravnog lica odgovoran je za provo enje mjera zaštite i spašavanja.
- (11) Prava, dužnosti i obaveze iz ovog zakona koji se odnose na preduze a i druga pravna lica shodno se primjenjuju i na preduzetnike.
- (12) Vlada, na prijedlog Odjeljenja, donosi poseban akt kojim propisuje postupak, na in, uslove i kriterije na osnovu kojih se odre uje procent sufinansiranja preventivnih aktivnosti iz stava 6 ovog lana.

Ilan 23

(Odgovornost vlasnika objekata)

- (1) Preduze a i druga pravna lica koja su vlasnici i korisnici stambenih, poslovnih i drugih objekata odgovorni su za provo enje mjera i zadataka zaštite i spašavanja propisanih ovim zakonom, kao i za osiguranje sredstava neophodnih za zaštitu i spašavanje.
- (2) Vlasnici i korisnici dobara koji su odlukom nadležnog organa proglašeni nacionalnim spomenicima odgovorni su za provo enje mjera i zadataka zaštite i spašavanja propisanih ovim zakonom.
- (3) Vlasnici iz stava 1 ovog lana obavezni su, na zahtjev Odjeljenja, dostaviti podatke o stambenim i drugim objektima, kao i podatke o korisnicima tih objekata.

Ilan 24

(Korištenje materijalnih sredstava u vlasništvu preduze a)

- (1) Preduze a i druga pravna lica koja su vlasnici i korisnici telekomunikacijskih i informacionih sistema i veza stavlja ju nadležnim snagama zaštite i spašavanja na raspolaganje i korištenje tih sistema za vrijeme prirodne ili druge nesre e.
- (2) Preduze a i druga pravna lica, vlasnici i korisnici zaliha vode, hrane, medicinske opreme i lijekova, energenata, odje e, obu e, gra evinskog i drugog materijala neophodnog za izvršavanje zadataka zaštite i spašavanja, nadležnim snagama zaštite i spašavanja stavlja ju ova sredstva na raspolaganje, radi korištenja u akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.
- (3) Preduze a i druga pravna lica, vlasnici i korisnici nepokretnih stvari, omogu avaju da se koriste i na njihovim nekretninama provode radovi neophodni za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesre a i opasnosti.
- (4) Preduze a i druga pravna lica, vlasnici i korisnici opreme, odnosno materijalno-tehni kih sredstava neophodnih za zaštitu i spašavanje, stavlja ju ih zajedno s potrebnim ljudstvom na raspolaganje nadležnim snagama zaštite i spašavanja.
- (5) Gradona elnik, na prijedlog Odjeljenja, odre uje materijalna sredstva iz stavova 2, 3 i 4 ovog lana, koja su preduze a i druga pravna lica dužna davati za potrebe provo enja

aktivnosti zaštite i spašavanja i utvrđuje svrhu, uslove i na in predaje, kao i davanje naknade za korištena, oštećena ili uništena sredstva.

lan 25

(U slučaju Crvenog krsta i drugih organizacija)

- (1) U pripremi i provođenju zadataka iz oblasti zaštite i spašavanja, u okviru svoje redovne aktivnosti, u estvuje Crveni krst, humanitarne i druge organizacije i udruženja građana, u skladu s ovim zakonom i pravilima međunarodnog prava.
- (2) U obavljanju poslova zaštite i spašavanja, Crveni krst, organizacije i udruženja iz stava 1 ovog člana sarađuju s Odjeljenjem, te postupaju po nalogu Štaba.
- (3) Crveni krst, organizacije i udruženja iz stava 1 ovog člana dužni su svojim programima rada utvrditi zadatke, organizaciju djelovanja i aktivnosti kojima se osigurava u slučaju njihovih članova, organa i službi u izvršavanju zadataka zaštite i spašavanja.

lan 26

(Dužnost visokoškolskih ustanova)

Visokoškolske ustanove i druga pravna lica koja se bave naučnoistraživačkim radom dužna su obavještavati snage za zaštitu i spašavanje o naučnim saznanjima iz oblasti zaštite i spašavanja.

Odjeljak C. Prava i dužnosti građana

lan 27

(Prava i dužnosti građana)

- (1) Građani imaju pravo i dužnost učestvovati u zaštiti i spašavanju od prirodne ili druge nesreće, davati materijalna sredstva i obaveštavati se za slučaj nužde, uzajamnu i kolektivnu zaštitu, kao i za provođenje mjera zaštite i spašavanja.
- (2) Pored prava i dužnosti iz stava 1 ovog člana, građani imaju pravo i dužnost:
 - a) prihvatiti raspored u jedinice i timove za zaštitu i spašavanje u skladu s Planom zaštite i spašavanja,
 - b) odazvati se pozivu nadležnog organa zaštite i spašavanja za vrijeme prirodne ili druge nesreće i javiti se na određeno mjesto i u određeno vrijeme,
 - c) dati podatke značajne za zaštitu i spašavanje koje saznaju ili primijete i odmah ih dostaviti Operativno-komunikacijskom centru,
 - d) dati podatke potrebne za vođenje evidencija u oblasti zaštite i spašavanja i prijaviti promjene koje se odnose na prebivalište, boravište, adresu stanovanja, zasnivanje ili prestanak radnog odnosa i druge podatke od značaja za zaštitu i spašavanje, u roku od osam dana od dana nastale promjene.
- (3) Građanima koji su pripadnici zaštite i spašavanja izdaje se identifikacioni dokument pripadnika jedinice i tima za zaštitu i spašavanje.

lan 28

(Dužnost učestvovanja radno sposobnih građana u izvršavanju zadataka i izuzeci)

- (1) U izvršavanju zadataka zaštite i spašavanja dužni su da učestvuju radno sposobni građani – muškarci od 18 do 60 godina starosti, odnosno žene od 18 do 55 godina.
- (2) U jedinice i timove zaštite i spašavanja ne raspoređuju se:
 - a) pripadnici Operativno-komunikacijskog centra,
 - b) radnici Odjeljenja, Policije, pravosudnih organa i ustanova za izvršenje krivičnih sankcija,
 - c) trudnice, majke i samohrani roditelji koji imaju jedno dijete mlađe od sedam godina života, odnosno dvoje ili više djece mlađe od deset godina života, kao i staratelji djece bez roditelja,
 - d) lica ocijenjena nesposobnim za u slučaju u zaštiti i spašavanju,
 - e) staratelji starih i iznemoglih lica,
 - f) radnici Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine,
 - g) lica raspoređena u Oružane snage Bosne i Hercegovine i
 - h) strani državljani.

lan 29

(Utvrdjivanje zdravstvene sposobnosti)

- (1) Zdravstvenu sposobnost lica za u slučaju u civilnoj zaštiti i obavljanju za civilnu zaštitu utvrđuje nadležna zdravstvena ustanova, u skladu s propisom iz stava 2 ovog člana.
- (2) Šef Odjeljenja, uz pribavljeno mišljenje Odjeljenja za zdravstvo i ostale usluge, donosi Pravilnik o osnovama i mjerilima za utvrđivanje zdravstvene i psihofizičke sposobnosti građana za u slučaju u civilnoj zaštiti.

lan 30

(Ustupanje materijalnih sredstava na korištenje)

- (1) Građani imaju obavezu da ustupe na privremeno korištenje vozila, mašine, opremu i druga materijalna sredstva, zemljište, objekte, uređaje i energetske izvore potrebne za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća.
- (2) Materijalna sredstva koja su građani i preduzeća dužni ustupiti za potrebe zaštite i spašavanja, svrhu i na in ustupanja materijalnih sredstava, kao i naknadu za korištena, oštećena ili uništena sredstva utvrđuju se propisom iz člana 24 stava 5 ovog zakona.

lan 31

(Pravo građana na novčanu naknadu)

- (1) Građani koji su u radnom odnosu, a koji su pozvani na vršenje zadataka zaštite i spašavanja, imaju pravo na novčanu naknadu srazmjerno vremenu angažovanja koju obračunava i isplaćuje poslodavac od osnovice koju ini njegova prosječna plata ostvarena u prethodnom mjesecu u odnosu na mjesec u kojem je vršio zadatke zaštite i spašavanja.
- (2) Poslodavac ima pravo da mu se na teret budžeta Distrikta nadoknade troškovi za isplatu novčane naknade iz stava 1 ovog člana.
- (3) Naknada iz stava 1 ovog člana pripada i građanima koji nisu u radnom odnosu, a isplaćuje je nadležni organ koji je angažovao lice za vršenje zadataka zaštite i spašavanja i obračunava se na osnovicu koju ini prosječna plata ostvarena u Distriktu prethodnog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je građanin angažovan.

lan 32

(Pravo učestvovanja nastupanja povrede, bolesti ili invalidnosti)

- (1) Građanima koji, na osnovu odluke nadležnog organa, učestvuju u zaštiti i spašavanju, bude povrijeđen ili kao neposredna posljedica učestvovanja u zaštiti i spašavanju nastupi bolest, odnosno invalidnost, ima pravo na penzijsko-invalidsko i zdravstveno osiguranje.
- (2) Pravo iz stava 1 ovog člana ostvaruje se kao učestvovanje na radu.
- (3) Članovi porodice lica koje je učestvovanje u zaštiti i spašavanju izgubilo život, imaju prava iz penzijsko-invalidskog i zdravstvenog osiguranja kao da je to lice izgubilo život usljed povrede na radu.
- (4) Prava iz stavova 1 i 2 ovog člana ostvaruju se u skladu s propisima o penzijsko-invalidskom i zdravstvenom osiguranju.

lan 33

(Pravo na jednokratnu novčanu pomoć)

- (1) Građanima koji za vrijeme učestvovanja u izvršavanju zadataka zaštite i spašavanja bez svoje krivice zadobije povredu ili oboli i zbog toga nastupi tjelesno oštećenje od najmanje 20% (dvadeset posto), ima pravo na jednokratnu novčanu pomoć, koja se visina utvrđuje prema stepenu tjelesnog oštećenja.
- (2) Ako građanin iz stava 1 ovog člana izgubi život, pravo na jednokratnu novčanu pomoć pripada članovima njegove porodice.
- (3) Jednokratna novčana pomoć ne može biti manja od tri prosječne plate u Distriktu ostvarene u kalendarskoj godini koja prethodi godini u kojoj su se dogodile okolnosti iz stavova 1 i 2 ovog člana.
- (4) Visina jednokratne novčane pomoći i postupak za ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć utvrđuje se aktom koji donosi Vlada, na prijedlog Odjeljenja.

Ilan 34

(Prava građana za vrijeme obuke ili vježbi)

- (1) Građanin koji je pozvan da učestvuje u izvršavanju zadataka zaštite i spašavanja ili u obuci ili vježbi ima pravo na naknadu za prevoz, smještaj i ishranu za vrijeme izvršavanja zadataka.
- (2) Smještaj i ishrana iz stava 1 ovog člana osiguravaju se pod uslovom da je učesnik u izvršavanju zadataka zaštite i spašavanja trajalo duže od osam sati.
- (3) Ako građanin nije osigurana odgovarajućom odjeljenjem i obućom za zadatke zaštite i spašavanja, učesnik u akcijama zaštite i spašavanja nosi vlastitu odjeću i obuću, ima pravo na novčanu naknadu za uništenu ili oštećenu odjeću ili obuću u srazmjerno stepenu oštećenja ili uništenja.
- (4) Novčana sredstva za naknadu iz stavova 1 i 3 ovog člana osiguravaju se u budžetu Distrikta, i isplaćuju se iz sredstava nadležnog organa koji je angažovao građanina.

POGLAVLJE V. STANJE PRIRODNE ILI DRUGE NESRE

Ilan 35

(Proglašavanje stanja prirodne ili druge nesre)

- (1) Stanje prirodne ili druge nesre proglašava se za Distrikt odmah po saznanju o neposrednoj opasnosti od nastupanja nesre.
- (2) Stanje prirodne ili druge nesre može biti proglašeno i nakon njenog nastupanja, ako se neposredna opasnost nije mogla predvidjeti ili ako zbog drugih okolnosti nije moglo biti proglašeno odmah poslije saznanja o neposrednoj opasnosti od nastupanja nesre.
- (3) Stanje prirodne ili druge nesre može se proglasiti za dio ili za Distrikt u cjelini ako postoji neposredna opasnost da nesre zahvati ili je već zahvatila dio područja ili čitavo područje Distrikta.
- (4) Stanje prirodne ili druge nesre se ukida prestankom opasnosti, odnosno prestankom potrebe za provođenjem mjera zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesre.

Ilan 36

(Štab za zaštitu i spašavanje Distrikta)

Za potrebe koordinacije i rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja na području Distrikta u skladu s ovim zakonom i drugim propisima formira se Štab.

Ilan 37

(Stavljanje snaga zaštite i spašavanja pod komandu Štaba)

- (1) Odluku o proglašenju stanja prirodne ili druge nesre, na prijedlog šefa Odjeljenja, donosi gradonačelnik.
- (2) Donošenjem odluke o proglašenju stanja prirodne ili druge nesre, snage iz člana 7 stava 1, tačke a), d), e), f), g), h) i i) ovog zakona stavljaju se pod komandu Štaba, osim snaga iz tačke b) i c) tog člana, koje djeluju u koordinaciji sa Štabom.

Ilan 38

(Sastav Štaba)

- (1) Štab ima komandanta, zamjenika, načelnika i članove Štaba.
- (2) Štab po potrebi formira pomoćne i stručne no-operativne timove za specifične zadatke zaštite i spašavanja.

Ilan 39

(Imenovanje članova Štaba)

- (1) Komandanta, zamjenika, načelnika i članove Štaba imenuje i razrješava Vlada na prijedlog Odjeljenja.
- (2) Komandant Štaba je po svojoj funkciji gradonačelnik, zamjenik komandanta je zamjenik gradonačelnika, načelnik Štaba je šef Odjeljenja za javnu sigurnost a zamjenik načelnika Štaba je šef nadležne organizacione jedinice Odjeljenja.
- (3) Članovi Štaba se imenuju iz reda rukovodilaca organa javne uprave u čijoj nadležnosti su poslovi od značaja za zaštitu i spašavanje, stručnih radnika Odjeljenja, Policije, Crvenog krsta, direktora javnih preduzeća i rukovodilaca drugih organa, institucija i ustanova čiji su poslovi od neposrednog značaja za zaštitu i spašavanje, stručnjaci iz pojedinih oblasti zaštite i spašavanja i druga lica.

Ilan 40

(Ovlaštenja zamjenika komandanta)

- (1) U uslovima kada prirodna ili druga nesre zapriječi ili nastane iznenada, a komandant Štaba nije u mogućnosti obavljati svoje dužnosti, zamjenik komandanta ovlašten je da u ime komandanta preduzima sve potrebne mjere, dok komandant ne može obavljati svoju funkciju.
- (2) O preduzetim mjerama i postupcima iz stava 1 ovog člana zamjenik komandanta dužan je obavijestiti komandanta Štaba kada može obavljati svoju funkciju.

Ilan 41

(Nadležnosti Štaba)

- (1) Štab obavlja sljedeće poslove:
 - a) rukovodi, usmjerava i koordinira aktivnosti subjekata i snaga sistema zaštite i spašavanja na provođenje utvrđenih zadataka za vrijeme stanja prirodne ili druge nesre,
 - b) naređuje upotrebu i raspoređivanje snaga za zaštitu i spašavanje, sredstava pomoćnih i drugih sredstava koja se koriste za vrijeme stanja prirodne ili druge nesre, te naređuje provođenje odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja,
 - c) rješava sva pitanja koja se u toku provođenja aktivnosti na zaštiti i spašavanju pojave u vezi s angažovanim snagama i sredstvima zaštite i provođenjem mjera zaštite i spašavanja,
 - d) prati stanje i organizaciju sistema zaštite i spašavanja i predlaže mjere za njegovo poboljšanje,
 - e) saraduje sa štabovima susjednih jedinica lokalne samouprave i
 - f) obavlja druge poslove propisane ovim zakonom i drugim propisima.
- (2) Detaljnije odredbe o načinu rada i rukovođenja Štabom utvrđuju se aktom koji donosi Vlada na prijedlog šefa Odjeljenja.

Ilan 42

(Formiranje štabova u preduzećima i drugim pravnim licima)

Sastav i način formiranja štaba za zaštitu i spašavanje u preduzećima i drugim pravnim licima u kojima se osnivaju ovi štabovi uređuju se općim aktom preduzeća i drugog pravnog lica.

Ilan 43

(Povjerenici zaštite i spašavanja)

- (1) Povjerenici zaštite i spašavanja određuju se u naseljenim mjestima, u dijelu naseljenog mjesta, stambenim zgradama, u organima i institucijama Distrikta, preduzećima i drugim pravnim licima u kojima se ne formira štab za zaštitu i spašavanje.
- (2) U ovim pravnim licima može se odrediti više povjerenika, što se određuje prema vlastitoj procjeni pravnog lica, s tim što se u obzir uzima broj zaposlenih, unutrašnja organizacija pravnog lica, kao i drugi uslovi bitni za određivanje broja povjerenika.
- (3) Povjerenike imenuje i razrješava:
 - a) u organima i institucijama Distrikta, rukovodilac koji rukovodi organom ili institucijom,
 - b) u preduzeću i drugom pravnom licu, direktor, odnosno drugi nadležni organ određeni općim aktom,
 - c) u naselju ili dijelu naselja, Odjeljenje na prijedlog predsjednika mjesnih zajednica.

Ilan 44

(Mjere zaštite i spašavanja koje preduzimaju povjerenici)

- (1) Povjerenici u organima i institucijama, preduzećima i drugim pravnim licima preduzimaju mjere i aktivnosti koje omogućavaju učesnicima radnika u provođenju lične, uzajamne i kolektivne zaštite i mjera zaštite radi spašavanja ljudi i materijalnih dobara u zgradama i objektima za koje su zaduženi.
- (2) Povjerenici u naseljenim mjestima neposredno preduzimaju mjere za učesnike građana u provođenju samozaštite, kao i mjera zaštite i spašavanja koje su od značaja za samozaštitu u učesnicima u svim aktivnostima zaštite i spašavanja koje se

provode u akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na odre enom podru ju.

- (3) Planom zaštite i spašavanja vrši se odre ivanje broja povjerenika zaštite i spašavanja, razrada njihovih poslova i zadataka za vrijeme prirodnih nepogoda i drugih nesre a.

Ian 45

(Pružanje pomo i za otklanjanje šteta)

- (1) Štetu nastalu od posljedica prirodne i druge nesre e utvr uje posebna komisija koju imenuje Vlada na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (2) Komisija iz stava 1 ovog lana dužna je dostaviti izvještaj o posljedicama prirodne i druge nesre e, u roku od 30 dana od dana prestanka stanja prirodne i druge nesre e.
- (3) Na osnovu izvještaja iz stava 2 ovog lana Vlada odlu uje o pružanju pomo i za otklanjanje šteta ve eg obima izazvanih prirodnom i drugom nesre om.
- (4) Na in utvr ivanja i evidentiranja visine štete, vrsta, visina i na in pružanja i korištenja pomo i za otklanjanje štete ve eg obima utvr uju se aktom koji donosi Vlada na prijedlog šefa Odjeljenja.

POGLAVLJE VI. ORGANIZACIJA I DJELOVANJE CIVILNE ZAŠTITE U SISTEMU ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Ian 46

(Organizacija civilne zaštite)

Organizacija i djelovanje civilne zaštite u sistemu zaštite i spašavanja obuhvata: li nu, uzajamnu i kolektivnu zaštitu, aktivnosti i mjere, koordinaciju i rukovo enje, štabove za zaštitu i spašavanje, povjerenike zaštite i spašavanja, jedinice i timove za zaštitu i spašavanje, jedinice i timove za zaštitu i spašavanje koje formiraju preduze a, sistem osmatranja, obavještavanja i uzbunjivanja, ovlaštena i osposobljena pravna lica, humanitarne i druge organizacije opremljene i osposobljene za zaštitu i spašavanje, te aktivnosti koje se odnose na popunu, materijalno opremanje, obu avanje, osposobljavanje, evidenciju, mobilizaciju i aktiviranje zaštite i spašavanja.

Ian 47

(Ostvarivanje li ne, uzajamne i kolektivne zaštite)

- (1) Radi ostvarivanja li ne, uzajamne i kolektivne zaštite, organi Distrikta, preduze a i druga pravna lica osiguravaju i drže u ispravnom stanju potrebna sredstva i opremu za li nu, uzajamnu i kolektivnu zaštitu i vrše obuku zaposlenih iz oblasti zaštite i spašavanja.
- (2) Vlasnici i korisnici stambenih zgrada osiguravaju i drže u ispravnom stanju potrebna sredstva i opremu za li nu, uzajamnu i kolektivnu zaštitu.
- (3) Obavezna sredstva i oprema za li nu, uzajamnu i kolektivnu zaštitu od prirodne i druge nesre e utvr uju se podzakonskim aktom koji donosi Vlada na prijedlog šefa Odjeljenja.

Ian 48

(Mjere zaštite i spašavanja koje provode subjekti civilne zaštite)

Subjekti civilne zaštite u sistemu zaštite i spašavanja pripremaju i provode mjere zaštite i spašavanja, a to su:

- preventivne mjere,
- mjere zaštite u slu aju neposredne opasnosti od prirodne i druge nesre e,
- mjere zaštite kada nastupi prirodna ili druga nesre a i
- mjere ublažavanja i otklanjanja posljedica prirodne i druge nesre e.

Ian 49

(Uskla ivanje planova zaštite i spašavanja)

- (1) Mjere i aktivnosti civilne zaštite u sistemu zaštite i spašavanja utvr uju se planovima zaštite i spašavanja.
- (2) Preduze a i druga pravna lica dužna su da svoje planove zaštite i spašavanja uskla uju s Planom zaštite i spašavanja.
- (3) Plan zaštite i spašavanja uskla uje se s Planom zaštite i spašavanja od prirodnih ili drugih nesre a institucija i organa Bosne i Hercegovine na na in propisan Okvirnim zakonom.
- (4) Planovi zaštite i spašavanja mogu biti jedinstveni, zbirni ili pojedina ni za odre ene vrste prirodne i druge nesre e.

Ian 50

(Aktivnosti i mjere zaštite i spašavanja)

- (1) S ciljem zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od opasnosti i posljedica prirodnih i drugih nesre a provode se aktivnosti i mjere zaštite i spašavanja kao što su osmatranje, obavještavanje i uzbunjivanje, sklanjanje ljudi i materijalnih dobara, zaštita od udesa, evakuacija, zbrinjavanje ugroženih i nastradalih, radiološko-hemijska i biološka zaštita i protivepidemiološka zaštita, zaštita i spašavanje iz ruševina, zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom, zaštita i spašavanje od požara, zaštita od NUS-a i mina, prva medicinska pomo , zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla, asanacija terena, zaštita životne sredine, zaštita bilja i biljnih proizvoda i druge aktivnosti i mjere u sistemu zaštite i spašavanja.
- (2) Detaljna pravila o pojedinim aktivnostima i mjerama zaštite i spašavanja, odgovornim subjektima i njihovom uskla enom djelovanju, na inu, postupku i uslovima njihovog pripremanja, organizovanja i vršenja, i o drugim detaljima od zna aja za provo enje ovih mjera donosi šef Odjeljenja.
- (3) Pravila iz stava 2 ovog lana se propisuju na osnovu Plana zaštite i spašavanja, planova zaštite i spašavanja preduze a i drugih pravnih lica od pojedinih vrsta opasnosti (požar, poplave, ekološke nesre e, itd.), te na osnovu posebnih zakona i drugih propisa kojima se regulišu pojedine oblasti vezane za provo enje odre enih mjera i aktivnosti zaštite i spašavanja.

Ian 51

(Jedinice i timovi za zaštitu i spašavanje koje formiraju preduze a)

- (1) Jedinice i timovi za zaštitu i spašavanje osnivaju se u preduze ima i drugim pravnim licima ija je redovna djelatnost od neposrednog zna aja za zaštitu i spašavanje.
- (2) Preduze a i druga pravna lica iz stava 1 ovog lana u estvuju u akcijama zaštite i spašavanja od prirodne i druge nesre e po prijedlogu Štaba i imaju prava, obaveze i odgovornosti u skladu sa zakonom, drugim propisima i op im aktima.

Ian 52

(Jedinice i timovi za zaštitu i spašavanje)

- (1) Jedinice i timovi za zaštitu i spašavanje osnivaju se, opremaju i osposobljavaju kao operativne snage radi neposrednog angažovanja na izvršavanju zadataka zaštite i spašavanja.
- (2) Jedinice za zaštitu i spašavanje osnivaju se kao:
- jedinice op e namjene;
 - jedinice specijalizovane namjene i
 - Mješovita jedinica za zaštitu i spašavanje Br ko distrikta BiH.
- (3) Vrste, veli ina i broj jedinica i timova za zaštitu i spašavanje utvr uju se na osnovu Procjene ugroženosti i mogu nositi kojima raspolažu Distrikt, preduze a i druga pravna lica koja osnivaju te jedinice i timove.
- (4) Sastav, unutrašnja organizacija, materijalno-tehni ko opremanje i finansiranje aktivnosti Mješovite jedinice za zaštitu i spašavanje Br ko distrikta BiH ure uje se pravilnikom koji donosi Vlada Br ko distrikta Bosne i Hercegovine.

Ian 53

(Jedinice za zaštitu i spašavanje op e namjene)

- (1) Jedinice za zaštitu i spašavanje op e namjene se osnivaju, opremaju i obu avaju za izvršavanje zadataka zaštite i spašavanja, za ije izvršenje njihovi pripadnici ne moraju imati posebna stru na znanja niti koristiti složenija tehni ka sredstva i opremu.
- (2) O osnivanju jedinica op e namjene u organima uprave odlu uje rukovodilac koji rukovodi organom, a u preduze u i drugom pravnom licu organ odre en njihovim op im aktom.
- (3) O osnivanju jedinica op e namjene za Distrikt odlu uje gradona elnik na prijedlog Odjeljenja.

Ian 54

(Specijalizovane jedinice za zaštitu i spašavanje)

- (1) Distrikt osniva specijalizovane jedinice za zaštitu i spašavanje u skladu s vlastitim procjenama i potrebama.

- (2) Specijalizovane jedinice za zaštitu i spašavanje se pripremaju, opremaju i obuavaju radi izvršavanja složenih zadataka zaštite i spašavanja, a pripadnici tih jedinica moraju imati odgovarajuće stručno znanje i koristiti odgovarajuća tehnička sredstva i opremu pri vršenju zadatih poslova.
- (3) O osnivanju specijalizovanih jedinica za zaštitu i spašavanje odlučuje gradonačelnik na prijedlog Odjeljenja.
- (4) Specijalizovane jedinice za zaštitu i spašavanje mogu se osnivati za zaštitu od požara, zaštitu od poplava i nesreća na vodi i pod vodom, zaštitu i spašavanje na nepristupačnim terenima, te druge specijalizovane jedinice u skladu s potrebama i procjenama.
- (5) Komandire specijalizovanih jedinica za zaštitu i spašavanje imenuje i razrješava gradonačelnik.

Ilan 55

(Rukovođenje u sistemu zaštite i spašavanja)

- (1) Rukovođenje u sistemu zaštite i spašavanja, u skladu s planovima zaštite i spašavanja, obuhvata odlučivanje o pitanjima koja se odnose na:
 - a) preduzimanje konkretnih mjera, postupaka, zadataka i aktivnosti zaštite i spašavanja i
 - b) organizovanje i koordinaciju akcija zaštite i spašavanja.
- (2) Rukovođenje iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu prethodno procijenjene situacije na određenom području.
- (3) Rukovođenje u sistemu zaštite i spašavanja vrše:
 - a) za teritoriju Distrikta, Štab u okviru svojih ovlaštenja utvrđenih ovim zakonom,
 - b) u organima Distrikta i drugim institucijama, rukovodilac koji rukovodi organom ili drugom institucijom u okviru svojih ovlaštenja utvrđenih ovim zakonom i
 - c) u preduzeću i drugom pravnom licu, direktor ili organ određen općinom aktom preduzeća u okviru svojih ovlaštenja utvrđenih ovim zakonom.

Ilan 56

(Ovlaštenja organa koji rukovode akcijama zaštite i spašavanja)

U rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja, u skladu s planovima zaštite i spašavanja, organi iz člana 55 stava 3 ovog zakona ovlašteni su da:

- a) odlučuju o upotrebi snaga i sredstava zaštite i spašavanja na području i mjestu gdje treba da se vrši zaštita i spašavanje ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara,
- b) naređuju mjere zaštite i spašavanja koje treba da se provode,
- c) usmjeravaju, koordiniraju i rukovode akcijama zaštite i spašavanja svih u esnika angažovanih na zaštiti i spašavanju i
- d) rješavaju sva pitanja koja se pojave u toku provođenja aktivnosti na zaštiti i spašavanju i angažovanja snaga i sredstava zaštite i spašavanja.

Ilan 57

(Angažovanje fizičkih i pravnih lica na osnovu ugovora)

- (1) Distrikt može s fizičkim licima, organizacijama, službama i udruženjima građana, preduzeća i drugim pravnim licima koja posjeduju posebna i specijalistička znanja, sposobnosti ili materijalno-tehnička sredstva i opremu od značaja za zaštitu i spašavanje, zaključiti ugovor o angažovanju na provođenju mjera i zadataka zaštite i spašavanja.
- (2) Angažovanje fizičkih i pravnih lica na način propisan u stavu 1 ovog člana vrši gradonačelnik nakon provedenog odgovarajućeg postupka javne nabavke.

Ilan 58

(Osnovni zadaci sistema osmatranja, obavještanja i uzbunjivanja)

- (1) S ciljem otkrivanja i praćenja opasnosti od prirodne i druge nesreće, Odjeljenje organizuje jedinstven sistem osmatranja, obavještanja i uzbunjivanja.
- (2) Osnovni zadatak sistema osmatranja, obavještanja i uzbunjivanja je otkrivanje, praćenje i prikupljanje podataka o svim vrstama opasnosti koje mogu ugroziti ljude, životnu sredinu, materijalna i kulturna dobra.
- (3) Radi ispunjenja zadatka iz stava 2 ovog člana vrši se:

- a) prijem, prikupljanje, obrada i prenos podataka od značaja za zaštitu i spašavanje i obavljanje drugih zadataka u okviru zaštite i spašavanja,
- b) obavještanje i upozoravanje građana na neposrednu opasnost i davanje instrukcija za ličnu, uzajamnu i kolektivnu zaštitu i
- c) obavještanje i aktiviranje snaga i drugih subjekata koji sprovode zaštitu i spašavanje i prenos odluka nadležnih organa za provođenje zaštite i spašavanja.

Ilan 59

(Subjekti sistema osmatranja, obavještanja i uzbunjivanja)

- (1) Subjekti sistema osmatranja, obavještanja i uzbunjivanja su: Operativno-komunikacijski centar; organi javne uprave i druge institucije; nadležna organizaciona jedinica Odjeljenja; preduzeća koja se u okviru svoje redovne djelatnosti bave osmatranjem, evidentiranjem, analizom i prognoziranjem određenih pojava i stanja u hidrometeorologiji, seizmologiji, zaštiti od požara, vodoprivredi, hemijskoj i radiološkoj zaštiti, zdravstvu, poljoprivredi, elektroprivredi, saobraćaju i drugim oblastima.
- (2) Subjekti iz stava 1 ovog člana koji operativno prikupljaju podatke, uključujući i podatke iz međunarodne razmjene, dužni su obavještavati Operativno-komunikacijski centar o opasnostima iz zračnog prostora, stanju vremena, klime i voda i dostavljati analize, prognoze i upozorenja o hidrometeorološkim i geološkim pojavama, prirodnim, tehničko-tehnološkim i drugim nesrećama, kao i o sadržaju opasnih materija u zraku, zemljištu i vodama iznad dozvoljenih vrijednosti i sve druge prikupljene podatke o pojavama koje mogu ugroziti ljude, materijalna sredstva i životnu sredinu.
- (3) Subjekti iz stava 1 ovog člana koji vrše automatsko prikupljanje podataka dužni su osigurati njihovo automatsko proslijeđivanje Operativno-komunikacijskom centru.
- (4) Imajući telekomunikacijskih sistema i sredstava dužni su Operativno-komunikacijskom centru omogućiti prioritarno korištenje veza za vrijeme prirodne ili druge nesreće.

Ilan 60

(Organizacija sistema osmatranja, obavještanja i uzbunjivanja)

- (1) Sistem osmatranja, obavještanja i uzbunjivanja obuhvata:
 - a) mrežu osmatranja,
 - b) Operativno-komunikacijski centar i
 - c) uzbunjivanje.
- (2) Dovođenja jedinstvenog evropskog broja za hitne situacije 112 u Distriktu se koristi kratki broj 121.
- (3) Propis o organizaciji i načinu funkcionisanja sistema osmatranja, obavještanja i uzbunjivanja donosi Vlada na prijedlog šefa Odjeljenja.

Ilan 61

(Mreža osmatranja)

- (1) Mreža osmatranja zasniva se na:
 - a) informacijama i podacima dobijenim od građana i organizacija,
 - b) informacijama i podacima dobijenim od organizacione jedinice Odjeljenja nadležne za civilnu zaštitu, vatrogasaca, ronilaca, šumara, lovaca, udruženja građana, preduzeća registrovanih za obavljanje poslova koji se odnose na elektroenergetske sisteme, hidrosisteme, građevinarstvo, vodoprivredu, poljoprivredu, šumarstvo, industriju, saobraćaj, održavanje puteva i komunalne djelatnosti, zdravstvo i veterinarstvo, željeznice, auto-moto klubove i druge službe koje u okviru svoje djelatnosti učestvuju u nastanku ili opasnosti od nastanka prirodne i druge nesreće,
 - c) informacijama i podacima dobijenim od službi praćenja i osmatranja koje su uspostavljene u svrhu praćenja meteoroloških, hidroloških, seizmoloških, radioloških, ekoloških i drugih uslova,
 - d) informacijama i podacima dobijenim od organa za kontrolu zračnog prostora i
 - e) međunarodnoj razmjeni informacija i podataka.

- (2) Lica iz stava 1, ta ki a), b), c) i d) ovog lana obavezni su bez naknade dostaviti informacije i podatke od zna aja za zaštitu i spašavanje Operativno-komunikacijskom centru u najkra em mogu em roku.

lan 62

(Operativno-komunikacijski centar Distrikta)

- (1) U svrhu provo enja zadataka osmatranja, obavještanja i uzbunjivanja osniva se Operativno- komunikacijski centar Distrikta.
- (2) Operativno-komunikacijski centar Distrikta osniva se u okviru nadležne organizacione jedinice Odjeljenja i radi neprekidno.
- (3) Operativno-komunikacijski centar Distrikta uvezuje se s drugim operativno-komunikacijskim centrima u entitetima i na nivou Bosne i Hercegovine.
- (4) Operativno-komunikacijski centar pozive prima na broj za hitne situacije 121, obra uje ih i proslje uje profesionalnim, hitnim i drugim službama za zaštitu i spašavanje.
- (5) Operativno-komunikacijski centar pruža informacionu i komunikacionu podršku upravljanju i provo enju aktivnosti zaštite i spašavanja, u skladu s Planom zaštite i spašavanja.
- (6) Operativno-komunikacijski centar obavještava o nesre ama i nadležne inspekcijske službe, u zavisnosti od vrste nesre e.
- (7) Javna preduze a i druga preduze a za telekomunikacije na teritoriji Distrikta dužna su korisnicima javne telefonske mreže osigurati besplatno pozivanje broja za hitne situacije iz stava 4 ovog lana.
- (8) Mediji su dužni, bez odlaganja, prioritarno i besplatno, objaviti hitna saop enja o opasnostima od prirodne i druge nesre e, kao i zahtjeve, apele, proglose, objašnjenja i uputstva koje im dostavi nadležna organizaciona jedinica Odjeljenja ili drugi nadležni organ.

lan 63

(Obavještanje i uzbunjivanje stanovništva)

- (1) U slu aju pojave opasnosti ili nastanka odre ene prirodne i druge nesre e koja može ugroziti život i zdravlje ljudi, materijalna dobra i životnu sredinu, provodi se obavještanje i uzbunjivanje stanovništva s ciljem pravovremenog preduzimanja mjera i zadataka zaštite i spašavanja.
- (2) Uzbunjivanje se provodi u skladu s jedinstvenim znakovima za uzbunjivanje.
- (3) Znakovi za uzbunjivanje postavljaju se na vidnim mjestima u zgradama i drugim objektima u kojima ljudi stanuju, borave ili rade.
- (4) Odluku o aktiviranju sistema za uzbunjivanje u slu aju opasnosti od prirodne i druge nesre e donosi gradona elnik na prijedlog Odjeljenja.
- (5) Operativno-komunikacijski centar koji daje znak opasnosti dužan je, putem elektronskih medija, neposredno nakon davanja znaka, upoznati gra ane i organe vlasti o razlozima davanja znaka opasnosti.
- (6) Propis o uzbunjivanju i postupanju gra ana u slu aju opasnosti donosi šef Odjeljenja.

lan 64

(Obaveze preduze a)

- (1) Preduze e i drugo pravno lice ija djelatnost može ugroziti život i zdravlje ljudi i životnu sredinu dužno je o potencijalnoj ili nastaloj nesre i pravovremeno obavijestiti nadležne organe.
- (2) Preduze e i drugo pravno lice iz stava 1 ovog lana osigurava tehni ka i druga sredstva za potrebe uzbunjivanja i vrši njihovo teku e i investiciono održavanje.

lan 65

(Ovlaštena i osposobljena pravna lica)

- (1) Preduze a i druga pravna lica iz lana 22 stava 1 ovog zakona ija je redovna djelatnost od neposrednog zna aja za zaštitu i spašavanje su ovlaštena i osposobljena pravna lica koja vrše zaštitu i spašavanje gra ana, materijalnih i drugih dobara u slu aju opasnosti i nesre a izazvanih prirodnom i drugom nesre om, u skladu sa svojom djelatnoš u i zadacima koje im naredi Štab.

- (2) Ovlaštena i osposobljena pravna lica dužna su da prilagode svoje kapacitete i organizaciju za izvršavanje zadataka zaštite i spašavanja.
- (3) Ovlaštena i osposobljena pravna lica obavljaju poslove zaštite i spašavanja po pitanjima koja proizlaze iz njihove osnovne djelatnosti.
- (4) Distrikt preduze ima i drugim pravnim licima iz stava 1 ovog lana ugovorom osigurava naknadu stvarnih troškova za provo enje priprema i angažovanje u izvršavanju mjera i zadataka zaštite i spašavanja.
- (5) Prava, obaveze i uloga ovlaštenih i osposobljenih pravnih lica bliže se utvr uju aktom iz lana 22 stava 3 ovog zakona.

lan 66

(Sredstva i oprema zaštite i spašavanja)

- (1) Štab, jedinice i timovi za zaštitu i spašavanje i povjerenici zaštite i spašavanja opremaju se odgovaraju om opremom i materijalno-tehni kim sredstvima koja su neophodna za njihovu li nu zaštitu i za izvršavanje zadataka.
- (2) Sredstva i opremu iz stava 1 ovog lana osigurava Distrikt, odnosno preduze e i drugo pravno lice, u skladu s brojem formiranih štabova, jedinica i timova za zaštitu i spašavanje i povjerenika zaštite i spašavanja.
- (3) Vrsta i koli ina opreme i materijalno-tehni kih sredstava koje koriste štabovi za zaštitu i spašavanje, jedinice i timovi za zaštitu i spašavanje i povjerenici zaštite i spašavanja utvr uje se aktom koji donosi šef Odjeljenja.

lan 67

(Odje a, oznake i identifikacioni dokumenti pripadnika zaštite i spašavanja)

- (1) Prilikom izvršavanja zadataka zaštite i spašavanja, pripadnici Štaba, jedinica i timova za zaštitu i spašavanje i povjerenici zaštite i spašavanja nose odje u zaštite i spašavanja na kojoj je na vidnom mjestu istaknut znak zaštite i spašavanja, koji je istovjetan me unarodnom znaku civilne zaštite i identifikacioni dokument pripadnika zaštite i spašavanja.
- (2) Šef Odjeljenja donosi Pravilnik o izgledu odje e i oznakama pripadnika jedinica i timova za zaštitu i spašavanje, Pravilnik o na inu upotrebe znaka zaštite i spašavanja za vrijeme stanja prirodne i druge nesre e i Pravilnik o izgledu, sadržaju i upotrebi identifikacionog dokumenta za pripadnike jedinica i timova za zaštitu i spašavanje.

lan 68

(Na in osiguravanja sredstava i opreme)

- (1) Sredstva i oprema iz lanova 66 i 67 ovog zakona osiguravaju se:
- nabavkom novih sredstava i opreme,
 - od preduze a i drugih pravnih lica, koja ih ina e koriste u obavljanju redovne djelatnosti i
 - izuzimanjem materijalnih sredstava u skladu s lanovima 24 i 30 ovog zakona.
- (2) Gra ani, javne ustanove, organi uprave i drugi organi, preduze a i druga pravna lica, odnosno korisnici i vlasnici materijalno-tehni kih sredstava dužni su, na zahtjev nadležne organizacione jedinice Odjeljenja, dostaviti popis materijalno-tehni kih sredstava i opreme u svom vlasništvu.

lan 69

(Obuka i osposobljavanje za zaštitu i spašavanje)

- (1) Radi sticanja potrebnih znanja iz oblasti li ne, uzajamne i kolektivne zaštite, gra ani se obu avaju i osposobljavaju za zaštitu i spašavanje.
- (2) Obu avanje gra ana iz stava 1 ovog lana se vrši u okviru nastavnog procesa za u enike osnovnog i srednjeg obrazovanja, radi sticanja znanja o opasnostima od prirodne i druge nesre e i zaštiti od njih, u skladu s posebnim zakonom i odgovaraju im programom.
- (3) Propis o obu avanju iz stava 2 ovog lana donosi šef Odjeljenja nadležnog za obrazovanje.
- (4) Pripadnici Štaba, jedinica i timova za zaštitu i spašavanje, kao i povjerenici zaštite i spašavanja dužni su se obu avati i osposobljavati za izvršavanje zadataka zaštite i spašavanja.
- (5) Pored obaveza iz stava 2 ovog lana, komandant, na elnik i lanovi Štaba, komandanti jedinica, rukovodioci službi i

rukovaoci specijalnim materijalnim sredstvima dužni su se obu avati na specijalisti kim kursevima koji se organizuju prema potrebi.

- (6) Nastavni plan i program za obu avanje i osposobljavanje subjekata iz stavova 4 i 5 ovog lana donosi šef Odjeljenja.
- (7) Odjeljenje organizuje obuku za pripadnike zaštite i spašavanja.
- (8) Pripadnici zaštite i spašavanja pozivaju se na obuku pismenim pozivom koji se uru uje 15 dana prije po etka obuke.

lan 70

(Vo enje evidencije)

- (1) Nadležna organizaciona jedinica Odjeljenja vodi evidenciju pripadnika štabova, jedinica za zaštitu i spašavanje i povjerenika zaštite i spašavanja i vrši njihovo raspore ivanje u jedinice i timove za zaštitu i spašavanje.
- (2) Evidencija se vodi i o materijalno-tehni kim sredstvima gra ana, preduze a i službi koja se mogu staviti u funkciju civilne zaštite.
- (3) Sadržaj i na in vo enja evidencije, kriterije za lica koja se vode u evidenciji i za njihovo raspore ivanje u strukture civilne zaštite iz stava 1 ovog lana utvr uje šef Odjeljenja.
- (4) Nadležni organi koji vode službene evidencije o gra anima, dužni su, na zahtjev nadležne organizacione jedinice Odjeljenja, dati podatke iz te evidencije koji su potrebni za vo enje evidencije pripadnika civilne zaštite.

lan 71

(Mobilizacija)

- (1) Mobilizacija obuhvata postupke, zadatke i aktivnosti koje u slu aju neposredne prijetnje od prirodne ili druge nesre e po nare enju gradona elnika provode štabovi, jedinice i timovi za zaštitu i spašavanje i povjerenici zaštite i spašavanja, rukovodioci odre enih preduze a i drugih pravnih lica, u skladu sa svojim planovima zaštite i spašavanja, kojima se osigurava organizovano aktiviranje i upotreba snaga zaštite i spašavanja.
- (2) Mobilizacijom se snage zaštite i spašavanja prevode u stanje pripravnosti za organizovano uklju ivanje u provo enje mjera i aktivnosti sistema zaštite i spašavanja.
- (3) Pripadnik snaga zaštite i spašavanja dužan je odazvati se na poziv za mobilizaciju, ili u slu aju neodazivanja opravdati svoje neodazivanje najkasnije u roku od tri dana od dana kad je primio poziv.
- (4) Aktivirani pripadnik snaga zaštite i spašavanja dužan je u estvovati u aktivnostima zaštite i spašavanja do trenutka dok ne dobije nare enje o demobilizaciji.

POGLAVLJE VII. PLANIRANJE SISTEMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

lan 72

(Strateški i planski dokumenti)

Organizovanje i provo enje zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesre a obavlja se na osnovu Programa razvoja i planova zaštite i spašavanja.

lan 73

(Program razvoja)

- (1) Programom razvoja odre uju se politika i strategija zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesre a, u kojima se definišu konkretni programi, projekti i aktivnosti usaglašene s utvr enom politikom i strateškim pravcima razvoja zaštite i spašavanja, kao i vremenski rokovi za njihovu realizaciju.
- (2) Pored elemenata iz stava 1 ovog lana, Program razvoja sadrži:
 - a) zaklju ke iz Procjene ugroženosti,
 - b) podatke o stanju organizovanosti sistema zaštite i spašavanja i dostignutom stepenu zaštite i spašavanja od pojedinih prirodnih i drugih nesre a,
 - c) preventivne mjere zaštite i spašavanja koje se provode,
 - d) osnovne ciljeve, zadatke i na in ostvarivanja zaštite i spašavanja, sa smjernicama za organizovanje snaga i sredstava zaštite i spašavanja,

- e) osnove za izradu programa obu avanja i osposobljavanja u zaštiti i spašavanju,
- f) zadatke i na in realizacije zadataka utvr enih u Programu razvoja zaštite i spašavanja Bosne i Hercegovine, a koji se odnose na Distrikt,
- g) pregled i analiza o ekivanih troškova, s izvorima finansiranja i
- h) druge elemente od zna aja za strateško planiranje razvoja sistema.

- (3) Program razvoja se donosi za period od najmanje pet godina.

lan 74

(Plan zaštite i spašavanja)

- (1) Plan zaštite i spašavanja donosi se radi utvr ivanja organizacije, aktiviranja i djelovanja sistema zaštite i spašavanja, zadataka i nadležnosti, ljudskih resursa i potrebnih materijalno-tehni kih sredstava te mjera i postupaka za vršenje zaštite i spašavanja u prirodnoj i drugoj nesre i, s ciljem osiguravanja organizovanog i uskla enog djelovanja za spre avanje nesre a, odnosno smanjenje njihovih posljedica i što brže osiguravanje osnovnih uslova za život u slu aju prirodne ili druge nesre e.
- (2) Zadaci utvr eni u Programu razvoja razra uju se u Planu zaštite i spašavanja, koji se izra uje u skladu s metodologijom koju usvaja Vlada.
- (3) Plan zaštite i spašavanja izra uje Odjeljenje, u saradnji s drugim odjeljenjima Vlade i drugim institucijama i ustanovama od zna aja za sistem zaštite i spašavanja.
- (4) Nacrt Plana zaštite i spašavanja odobrava Vlada, a usvaja ga Skupština.

lan 75

(Sadržaj Plana zaštite i spašavanja)

Plan zaštite i spašavanja sadrži:

- a) procjenu ugroženosti od prirodne i druge nesre e,
- b) planiranje preventivnog djelovanja,
- c) planiranje pripravnosti,
- d) planiranje mobilizacije i
- e) planiranje hitnog postupanja.

lan 76

(Procjena ugroženosti)

- (1) Planiranje zaštite i spašavanja zasniva se na procjeni ugroženosti i drugim stru nim podlogama.
- (2) Procjenu ugroženosti od prirodnih i drugih nesre a Distrikta izra uje Odjeljenje u saradnji s organima javne uprave Distrikta i drugim institucijama i ustanovama, zavisno od oblasti koje su u njihovoj nadležnosti.
- (3) Metodologiju za izradu Procjene ugroženosti donosi Vlada Distrikta na prijedlog Odjeljenja.
- (4) Procjenom ugroženosti identifikuju se izvori mogu eg ugrožavanja, sagledavaju mogu e posljedice, potrebe i mogu nosti provo enja mjera i zadataka zaštite i spašavanja.

lan 77

(Obaveza saradnje)

- (1) Preduze a i druga pravna lica su dužni da na zahtjev Odjeljenja dostave podatke potrebne za izradu procjene ugroženosti i planova zaštite i spašavanja.
- (2) Svi organi uprave Distrikta i drugi organi, institucije i ustanove su dužni sara ivati s Odjeljenjem prilikom izrade i uskla ivanja procjene ugroženosti i planova zaštite i spašavanja.

POGLAVLJE VIII. FINANSIRANJE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

lan 78

(Izvori finansiranja sistema)

- (1) Sistem zaštite i spašavanja finansira se iz:
 - a) budžeta Distrikta,
 - b) priloga, donacija, poklona i me unarodne pomo i i
 - c) drugih izvora u skladu sa zakonom.
- (2) U budžetu Distrikta se planira i izdvaja najmanje 1% (jedan posto) sredstava koja imaju posebnu namjenu, od kojih se 50% (pedeset posto) koristi za preduzimanje preventivnih aktivnosti, a 50% (pedeset posto) za opremanje i obuku struktura zaštite i spašavanja.

- (3) Procjena i analiza troškova neophodnih za održavanje i razvoj sistema zaštite i spašavanja se vrši u okviru Programa razvoja što predstavlja osnovu za budžetiranje planiranih projekata, mjera i aktivnosti u oblasti zaštite i spašavanja.

Ilan 79

(Naknada za materijalna sredstva uzeta radi zbrinjavanja stanovništva)

- (1) Građani, preduzeća i druga pravna lica koja su materijalna sredstva uzeta radi zbrinjavanja nastradalog i ugroženog stanovništva imaju pravo na naknadu u iznosu koji se određuje prema mjesnim dnevnim tržišnim cijenama u maloprodaji na dan kada su predana.
- (2) Naknada iz stava 1 ovog člana isplaćuje se na teret budžeta Distrikta.

Ilan 80

(Troškovi pravnih lica)

Preduzeća i druga pravna lica iz vlastitih sredstava finansiraju troškove koji se odnose na pripremanje i opremanje štabova, povjerenika i jedinica za zaštitu i spašavanje, koje osnivaju radi zaštite i spašavanja vlastitog ljudstva, imovine i drugih materijalnih dobara od opasnosti i djelovanja prirodnih i drugih nesreća.

Ilan 81

(Materijalna odgovornost za prouzrokovane troškove)

- (1) Fizičko ili pravno lice koje je namjerno ili zbog nepažnje prouzrokovalo opasnosti zbog kojih su nastali troškovi, odnosno prouzrokovalo nesreću, dužno je nadoknaditi troškove:
- zaštitnih i spasilačkih intervencija,
 - sanacije i dovođenja u prvobitno stanje i
 - štete fizičkim i pravnim licima.
- (2) Ako je više lica iz stava 1 ovog člana prouzrokovalo troškove i ne može se utvrditi njihov pojedinačni udio, nastale troškove nadoknađuju svi počinoci solidarno.

POGLAVLJE IX. NADZOR, RADNI ODNOSI I PRIZNANJA

Ilan 82

(Poslovi nadzora)

- (1) Nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Odjeljenje.
- (2) Inspektorat Distrikta vrši poslove inspekcijskog nadzora ukupnog organizovanja i funkcionisanja sistema zaštite i spašavanja.

Ilan 83

(Nadzor nad primjenom zakona)

U vršenju nadzora nad primjenom zakona Odjeljenje je ovlašteno:

- zahtijevati izvještaje i podatke o radu,
- ispitivati i utvrđivati stanje izvršavanja poslova zaštite i spašavanja,
- upozoriti na uočene nepravilnosti i odrediti mjere i rok za otklanjanje nepravilnosti,
- naložiti preduzimanje mjera i zadataka koje smatra potrebnim,
- pokrenuti postupak za utvrđivanje odgovornosti,
- vršiti druge mjere nadzora s ciljem provođenja obaveza u skladu s ovim zakonom i drugim propisima iz oblasti zaštite i spašavanja.

Ilan 84

(Inspekcijski nadzor)

- (1) Poslove inspekcijskog nadzora vrši inspektor zaštite i spašavanja.
- (2) Pored ovlaštenja i postupka propisanih posebnim zakonom kojim se regulišu poslovi inspekcijskog nadzora, inspektor zaštite i spašavanja ima pravo vršiti pregled:
- dokumenata zaštite i spašavanja,
 - prostorijski namijenjenih zaštiti i spašavanju,
 - opreme i sredstava za zaštitu i spašavanje,
 - obavljati druge radnje u skladu sa svrhom inspekcijskog nadzora.
- (3) Subjekti sistema zaštite i spašavanja kod kojih se vrši inspekcijaska kontrola dužni su osigurati neometan rad inspektora i postupati po njegovim nalogima.

- (4) Inspektor zaštite i spašavanja uz saglasnost gradonačelnika može naložiti praktičnu provjeru i izvođenje vježbi civilne zaštite ili Operativno-komunikacijskog centra.

Ilan 85

(Radni odnosi)

- (1) Na rukovodioce, službenike i namještenike unutar nadležne organizacione jedinice Odjeljenja primjenjuju se propisi koji važe za državne službenike u organima javne uprave Distrikta ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.
- (2) Kada to zahtijevaju potrebe službe, npr. u slučaju dežurstva, obuke i vježbe, provjere spremnosti štabova, jedinica i službi za zaštitu i spašavanje, akcije zaštite i spašavanja i u drugim slučajevima, službenici i namještenici nadležne organizacione jedinice Odjeljenja dužni su te poslove obavljati i duže od punog radnog vremena u skladu sa zakonom.
- (3) Plata pripadnika Mješovite jedinice za zaštitu i spašavanje Brčko distrikta BiH, zaposlenih u nadležnoj organizacionoj jedinici Odjeljenja, uvećava se do 30 % (trideset posto), dok se plata zaposlenih u nadležnoj organizacionoj jedinici Odjeljenja uvećava za 20 % (dvadeset posto), kao dodatak za posebne uslove rada, težinu i prirodu poslova, odgovornost za obavljanje tih poslova i opasnost po život i zdravlje prilikom obavljanja tih poslova.
- (4) Uvećanje plate iz stava 3 ovog člana, za svako radno mjesto posebno, utvrđuje se posebnim pravilnikom, koji donosi Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Ilan 86

(Priznanja)

- (1) Za naročite uspjehe u organizovanju i provođenju aktivnosti zaštite i spašavanja, preduzeća ima i drugim pravnim licima, profesionalnim i hitnim službama Distrikta, drugim službama i organima javne uprave, štabovima, jedinicama i povjerenicima zaštite i spašavanja i pojedincima mogu se dodijeliti priznanja i nagrade.
- (2) Šef Odjeljenja propisuje vrstu, kriterije i postupak za dodjelu priznanja i nagrada u sistemu zaštite i spašavanja.

POGLAVLJE X. KAZNENE ODREDBE

Ilan 87

(Novčane kazne od 2.000 do 10.000 KM)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 KM do 10.000 KM kazniti će se za prekršaj preduzeće, preduzetnik ili drugo pravno lice:
- ako ne ispunjava obavezu ustupanja materijalnih sredstava za potrebe zaštite i spašavanja kako je propisano članom 24 stavovima 2, 3, 4 i 5 ovog zakona,
 - ako u svom programu rada ne utvrdi zadatke, organizaciju djelovanja i aktivnosti kojima se osigurava u slučaju njegovih lica, organa i službi u izvršavanju zadataka zaštite i spašavanja (član 25 stav 3 ovog zakona),
 - ako ne nabavi ili ne drži u ispravnom stanju potrebna sredstva i opremu za zaštitu i spašavanje (član 47 stav 1 ovog zakona),
 - ako ne omogućiti Operativno-komunikacijskom centru prioritarno korištenje veza (član 59 stav 4 ovog zakona),
 - ako ne dostavi podatke Operativno-komunikacijskom centru (član 61 stav 2 ovog zakona),
 - ako ne osigura besplatno pozivanje broja za hitne situacije (član 62 stav 7 ovog zakona),
 - ako odmah ne objavi hitna saopćenja, zahtjeve, apele, proglašene, objašnjenja i uputstva (član 62 stav 8 ovog zakona), i
 - ako ne osigura pravovremeno obavještanje i, po potrebi, uzbunjivanje građana i ako ne osigura tehnička i druga sredstva za potrebe uzbunjivanja i ne vrši tekuće i investiciono održavanje tih sredstava (član 64 ovog zakona).

(2) Nov anom kaznom od 500 KM do 2.000 KM za prekršaj iz stava 1 ovog lana kaznit e se i odgovorno lice preduze a i drugog pravnog lica.

lan 88

(Nov ane kazne od 1.000 do 5.000 KM)

Nov anom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 5.000 KM kaznit e se za prekršaj preduze e i drugo pravno lice:

- ako ne organizuju i ne vrše poslove zaštite i spašavanja kako je definisano u lanu 23 stavovi 2 i 5 ovog zakona,
- ako ne da podatke i obavještenja iz svojih istraživanja koja su od zna aja za zaštitu i spašavanje (lan 26 ovog zakona),
- ako svoj plan zaštite i spašavanja ne uskladi s planom Distrikta (lan 49 stav 2 ovog zakona), i
- ako na zahtjev Odjeljenja ne dostavi podatke potrebne za izradu procjene ugroženosti i planova zaštite i spašavanja (lan 77 stav 1 ovog zakona).

lan 89

(Nov ane kazne od 100 do 1.000 KM)

Nov anom kaznom u iznosu od 100 KM do 1.000 KM kaznit e se za prekršaj fizi ko lice:

- ako se ne odazove pozivu nadležnog organa zaštite i spašavanja za u eš e u zaštiti i spašavanju (lan 27 ovog zakona),
- ako ne ispuni obavezu davanja na korištenje vozila, mašina, opreme i drugih materijalnih sredstava za potrebe zaštite i spašavanja (lan 30 ovog zakona),
- ako ne drži u ispravnom stanju potrebna sredstva i opremu za li nu, uzajamnu i kolektivnu zaštitu (lan 47 stav 2 ovog zakona), i
- ako se kao pripadnik Štaba, službe, jedinice ili kao povjerenik zaštite i spašavanja ne odazove pozivu ili ne u estvuje u obuci (lan 69 ovog zakona).

DIO TRE I – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

lan 90

(Rok za donošenje akata iz nadležnosti Skupštine)

Skupština Distrikta dužna je roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti strateške i planske dokumente iz lana 16 ovog zakona.

lan 91

(Rok za donošenje akata iz nadležnosti Vlade)

Vlada je dužna, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti sljede e propise:

- Odluku iz lana 22 stava 3 i lana 52 stava 2 ta ke c) ovog zakona,
- Pravilnik o sufinansiranju preventivnih aktivnosti zaštite i spašavanja iz lana 22 stava 7 ovog zakona,
- Pravilnik o visini i postupku ostvarivanja prava na jednokratnu nov anu pomo (lan 33 stav 4 ovog zakona),
- Metodologiju izrade plana zaštite i spašavanja kao i procjene rizika (lan 74 stav 2 i lan 76 stav 3 ovog zakona),
- Pravilnik o na inu rada i rukovo enja Štaba za zaštitu i spašavanje Distrikta (lan 41 stav 2 ovog zakona),
- Pravilnik o na inu utvr ivanja i evidentiranja visine štete, vrsti, visini i na inu pružanja i korištenja pomo i za otklanjanje štete ve eg obima (lan 45 stav 4 ovog zakona),
- Pravilnik o obavezanim sredstvima i opremi za li nu, uzajamnu i kolektivnu zaštitu od prirodne i druge nesre e (lan 47 stav 3 ovog zakona),
- Pravilnik o organizaciji i na inu funkcionisanja sistema osmatranja, obavještanja i uzbunjivanja (lan 60 stav 3 ovog zakona).

lan 92

(Rok za donošenje akata iz nadležnosti šefa Odjeljenja)

Šef Odjeljenja je dužan, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti sljede e propise:

- Pravilnik o utvr ivanju zdravstvene sposobnosti gra ana za u eš e u zaštiti i spašavanju (lan 29 stav 2 ovog zakona),
- Pravilnik o aktivnostima i mjerama zaštite i spašavanja iz lana 50 stava 2 ovog zakona,
- Pravilnik o uzbunjivanju i postupanju gra ana u slu aju opasnosti (lan 63 stav 6 ovog zakona),

- Pravilnik o vrsti i koli ini opreme i materijalno-tehni kim sredstvima koju koriste štabovi za zaštitu i spašavanje, jedinice, timovi i povjerenici zaštite i spašavanja (lan 66 stav 3 ovog zakona),
- Pravilnik o na inu upotrebe znaka zaštite i spašavanja za vrijeme stanja prirodne i druge nesre e (lan 67 stav 2 ovog zakona),
- Pravilnik o izgledu, sadržaju i upotrebi identifikacionog dokumenta za pripadnike jedinica i timova za zaštitu i spašavanje (lan 67 stav 2 ovog zakona),
- Pravilnik o odje i i oznakama pripadnika jedinica i timova za zaštitu i spašavanje (lan 67 stav 2 ovog zakona),
- Pravilnik o sadržaju i na inu vo enja evidencija (lan 70 stav 3 ovog zakona),
- Pravilnik o priznanjima i nagradama za ostvarene rezultate zaštite i spašavanja (lan 86 stav 2 ovog zakona) i
- Pravilnik o uve anju plate po osnovu posebnih uslova rada, težine i prirode poslova, odgovornosti za obavljanje tih poslova i opasnosti po život i zdravlje prilikom obavljanja tih poslova zaposlenih u nadležnoj organizacionoj jedinici Odjeljenja.

lan 93

(Rok za donošenje akata iz nadležnosti gradona elnika)

Gradona elnik je dužan, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti pravilnik kojim odre uje materijalna sredstva koja su gra ani i preduze a dužni davati za potrebe provo enja aktivnosti zaštite i spašavanja i kojim se utvr uje svrha, uslovi i na in predaje, kao i davanje naknade za korištena, ošte ena ili uništena sredstva (lan 24 stav 5 ovog zakona).

lan 94

(Podzakonski akt o obu avanju u okviru osnovnog i srednjeg obrazovanja)

Šef Odjeljenja za obrazovanje, u saradnji s Odjeljenjem, dužan je donijeti propis o obu avanju gra ana u okviru osnovnog i srednjeg obrazovanja o opasnostima i zaštiti od prirodne i druge nesre e u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona (lan 69 stav 3 ovog zakona).

lan 95

(Rok za obavezu uskla ivanja aktivnosti sa zakonom)

Organi javne uprave Distrikta i drugi organi, institucije i preduze a dužni su uskladiti svoju organizaciju zaštite i spašavanja s odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

lan 96

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj: 01-02-691/16

Br ko, 27. 7. 2016. godine

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE BR KO DISTRIKTA BIH
or a Koji , s. r.

349

Na osnovu lana 31 stava 1 ta ke n) Poslovnika o radu Skupštine Br ko distrikta BiH (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, brojevi: 17/08, 20/10, 4/13 i 31/13), donosim

ODLUKU O PROGLAŠENJU ZAKONA O ODUZIMANJU NEZAKONITO STE ENE IMOVINE

lan 1

Prolašavam Zakon o oduzimanju nezakonito ste ene imovine koji je usvojila Skupština Br ko distrikta BiH na 80. redovnoj sjednici održanoj 27. jula 2016. godine.

lan 2

Ova odluka bit e objavljena u Službenom glasniku Br ko distrikta BiH.

Broj: 01.1-02-81/16
Br ko, 27. 7. 2016. godine

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE BR KO DISTRIKTA BIH
or a Koji , s. r.

Na osnovu člana 22 Statuta Br ko distrikta Bosne i Hercegovine - prečišteni tekst (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj 2/10), Skupština Br ko distrikta BiH na 80. redovnoj sjednici održanoj 27. jula 2016. godine, usvaja

ZAKON
O ODUZIMANJU NEZAKONITO STE ENE IMOVINE

DIO PRVI – UVODNE ODREDBE

Član 1
(Predmet)

Ovim zakonom se u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Distrikt), propisuju uslovi i postupak utvrđivanja i oduzimanja imovine pribavljene krivičnim djelom ili protupravnim djelom koje ima objektivna obilježja krivičnog djela (u daljnjem tekstu: nezakonito ste ena imovina), osiguranje nezakonito ste ene imovine, izvršenje odluka o oduzimanju nezakonito ste ene imovine i upravljanje nezakonito ste enom imovinom i imovinom za koju je u toku postupak utvrđivanja zakonitosti.

Član 2
(Definicije)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) Imovina predstavlja stvari i prava koja je stekao počinilac krivičnog djela ili povezano lice, a obuhvata sve stvari i prava koja mogu biti predmet izvršenja te posebno nekretnine i pokretnine, potraživanja, poslovne udjele, vrijednosne papire, novac, umjetnine, plemenite metale i drago kamenje u vlasništvu, posjedu ili pod kontrolom učinio krivičnog djela ili povezanog lica;
- b) Nezakonito ste ena imovina, u skladu s ovim zakonom, je svako povećanje ili spremanje smanjenja imovine koja potječe od krivičnog djela;
- c) Vlasnikom se smatra počinilac protupravnog djela ili s njim povezano lice;
- d) Povezanim licem se smatra: podstreka ili pomaga u krivičnom djelu; pravni sljedbenik počinio i saučesnik u krivičnom djelu ili druga fizička ili pravna lica za koje Sud utvrdi da su na njih prenesene stvari ili prava koja predstavljaju nezakonito ste enu imovinu a da to prenošenje nije bilo u dobroj vjeri;
- e) Treće lice je lice koje tvrdi da u pogledu imovine koja je predmet postupanja prema ovom zakonu ima pravo koje sprema njegovu primjenu i traži da se osiguranje ili izvršenje proglasi nedopuštenim;
- f) Nadležni tužilac je nosilac tužilačke funkcije u Tužilaštvu Distrikta;
- g) Sud je Osnovni sud Distrikta;
- h) Predlaga osiguranja je nadležni tužilac;
- i) Protivnik osiguranja je optuženi i povezano lice;
- j) Oduzimanjem se smatra privremeno ili trajno oduzimanje nezakonito ste ene imovine;
- k) Ured za upravljanje javnom imovinom Distrikta (u daljnjem tekstu: Ured) je organ nadležan za upravljanje i upravljanje trajno oduzetom imovinom;
- l) Trajno oduzeta imovina je imovina koja je oduzeta pravosnažnom sudskom presudom u skladu s odredbama ovog zakona;
- m) Privremeno oduzeta imovina je imovina oduzeta izricanjem privremene mjere iz člana 17 ovog zakona o kojem se upravljanje i upravljanje, u skladu sa zakonom, stara Sud;
- n) Posebni postupak za oduzimanje nezakonito ste ene imovine je postupak opisan u članovima 5, 6 i 7 ovog zakona, i provodi se u izuzetnim slučajevima propisanim ovim zakonom;

- o) Stranke u postupku oduzimanja nezakonito ste ene imovine su, u procesnim situacijama vođenja posebnog postupka, po ovom zakonu tužilac i vlasnik;
- p) Ostali izrazi koji su korišteni u ovom zakonu definisani su Zakonom o krivičnom postupku, Zakonom o parničnom postupku Distrikta, Zakonom o stečajnom postupku Distrikta i Zakonom o izvršnom postupku Distrikta.

Član 3
(Načela)

- (1) Niko ne može zadržati nezakonito ste enu imovinu.
- (2) Sva imovina koja je trajno oduzeta prema odredbama ovog zakona postaje imovina Distrikta.
- (3) Prilikom postupanja po odredbama ovog zakona Sud i drugi organi koji primjenjuju ovaj zakon su tokom trajanja cijelog postupka za oduzimanje nezakonito ste ene imovine dužni voditi računa o ostvarenju prava lica oštećenih krivičnim djelom, te se starati o zaštiti prava trećih lica.
- (4) Odredbe Zakona o krivičnom postupku Distrikta (u daljnjem tekstu: Zakon o krivičnom postupku) i Krivični zakon Distrikta (u daljnjem tekstu: Krivični zakon) koje se odnose na podneseni imovinskopравни zahtjev koji isključuje oduzimanje nezakonito ste ene imovine u potpunosti se primjenjuju tokom postupanja nadležnih institucija po odredbama ovog zakona.
- (5) Prema ovom zakonu postupaju se na osnovu prijedloga tužioca.
- (6) U slučaju da tužilac u postupku koji se vodi po ovom zakonu ne podnese prijedlog za oduzimanje nezakonito ste ene imovine, Sud će po službenoj dužnosti donijeti odluku o oduzimanju te imovine.

Član 4
(Primjena zakona)

- (1) Odredbe ovog zakona primjenjuju se u postupcima za oduzimanje nezakonito ste ene imovine pribavljene krivičnim djelima propisanim Krivičnim zakonom za koja je kao poseban minimum propisana kazna zatvora od tri godine.
- (2) Odredbe drugih zakona kojima se propisuju utvrđivanja, osiguranje, oduzimanje, izvršenje odluka o oduzimanju i upravljanje nezakonito ste enom imovinom primjenjuju se samo ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

DIO DRUGI – POSTUPAK ZA ODUZIMANJE NEZAKONITO STE ENE IMOVINE

POGLAVLJE I. POKRETANJE POSEBNOG POSTUPKA ZA ODUZIMANJE NEZAKONITO STE ENE IMOVINE

Član 5
(Posebni postupak)

- (1) Posebni postupak za oduzimanje nezakonito ste ene imovine prema odredbama ovog zakona vodi se kada postoji osnovana sumnja da je počinjenjem krivičnog djela pribavljena nezakonito ste ena imovina, a nisu ispunjeni uslovi za vođenje krivičnog postupka zbog:
 - a) smrti osumnjičenog ili optuženog,
 - b) bjekstva osumnjičenog ili optuženog, a prijeteći opasnost od nastupanja zastare krivičnog gonjenja, ili
 - c) drugih okolnosti koje isključuju vođenje krivičnog gonjenja.
- (2) U slučajevima iz stava 1 ovog člana tužilac će podnijeti zahtjev kod nadležnog suda za pokretanje posebnog postupka za oduzimanje nezakonito ste ene imovine.
- (3) Zahtjev iz stava 2 ovog člana sadrži obrazloženje postojanja procesnih prepreka koje su takve prirode da se ne može voditi redovni postupak za oduzimanje nezakonito ste ene imovine.
- (4) O zahtjevu tužioca iz stava 2 ovog člana, rješenjem odlučuje Sud koji bi bio nadležan za suđenje u krivičnom postupku za krivično djelo iz kojeg je pribavljena nezakonito ste ena imovina.
- (5) Stranke imaju pravo na žalbu protiv rješenja iz stava 4 ovog člana o kojoj odlučuje ujedinstveno sastavljeno od trojice sudija.
- (6) Nakon pravosnažnosti rješenja iz stava 4 ovog člana kojim je pokrenut posebni postupak za oduzimanje nezakonito

ste ene imovine tužilac e tom Sudu podnijeti prijedlog za oduzimanje nezakonito ste ene imovine.

- (7) Prijedlog iz stava 6 ovog lana sadrži: podatke o licu od kojeg se oduzima nezakonito ste ena imovina, opis i zakonski naziv krivi nog djela, podatke ili opis imovine koju treba oduzeti, dokaze o imovini koja je predmet oduzimanja a do kojih se došlo provo enjem finansijske istrage, dokaze o zakonitim prihodima tog lica, okolnostima koje ukazuju na postojanje o igledne nesrazmjere izme u imovine i prihoda tog lica i razloge koji opravdavaju potrebu za trajnim oduzimanjem imovine.
- (8) Prijedlog protiv povezanog lica sadrži dokaze da je naslijedio nezakonito ste enu imovinu, a prijedlog protiv tre eg lica dokaze da je nezakonito ste ena imovina prenesena bez naknade ili uz naknadu koja ne odgovara stvarnoj vrijednosti s ciljem onemogu avanja oduzimanja.
- (9) Ukoliko druga ije nije propisano ovim zakonom, Sud tokom posebnog postupka iz stava 1 ovog lana shodno primjenjuje odredbe Zakona o krivi nom postupku.
- (10) U slu aju da osumnji eni ili optuženi koji se nalazio u bjekstvu, a protiv kojeg je pokrenut posebni postupak iz stava 1 ovog lana, prije pravosnažnog okon anja tog postupka postane dostupan, Sud e ga pozvati radi ispitivanja i predlaganja dokaza u svoju korist.

lan 6 (Ro išta)

- (1) Nakon pravosnažnosti rješenja iz lana 5 stava 4 ovog zakona, kojim je odlu eno da e se provesti posebni postupak za oduzimanje nezakonito ste ene imovine, Sud može nakon podnošenja prijedloga iz lana 5 stava 7 ovog zakona održati pretpretresno ro ište radi razmatranja pitanja važnih za glavno ro ište za oduzimanje nezakonito ste ene imovine po odredbama ovog zakona.
- (2) Na glavnom ro ištu posebnog postupka Sud e izvoditi dokaze, i po potrebi ispitati povezano lice kako bi utvrdio da li se radi o nezakonito ste enoj imovini i šta ini tu imovinu.
- (3) Nakon što okon a dokazni postupak, Sud e:
 - a) donijeti presudu kojom utvr uje da se radi o nezakonito ste enoj imovini pribavljenoj protupravnim djelom koje sadrži zakonske elemente krivi nog djela;
 - b) utvrditi sastav, odnosno vrijednost nezakonito ste ene imovine, ta nije koje stvari i prava predstavljaju nezakonito ste enu imovinu pribavljenu protupravnim djelom i njihovu nov anu protuvrijednost;
 - c) utvrditi da te stvari ili prava postaju vlasništvo, odnosno imovina Distrikta;
 - d) naložiti povezanom licu da Distriktu odmah preda odre ene stvari, odnosno na Distrikt prenese odre ena prava, ukoliko ona ve nisu prešla na Distrikt, ili da isplati njihov nov ani iznos koji je srazmjeran pribavljenoj nezakonito ste enoj imovini u roku od petnaest dana od dana pravosnažnosti presude;
 - e) odrediti da se u javnim knjigama ili registru koji se vode kod nadležnih organa izvrši upis prava vlasništva u korist Distrikta.
- (4) Postupak prema stavovima 1 i 2 ovog lana vodi se prema odgovaraju im pravilima krivi nog postupka.
- (5) Ako osumnji eni ili optuženi iz stava 2 ovog lana, odnosno povezano lice sami ne uzmu branitelja, Sud e im postaviti branitelja po službenoj dužnosti, odnosno odrediti staratelja imovine u slu aju smrti osumnji enog ili optuženog.
- (6) Ukoliko Sud ne utvrdi da je osumnji eni ili optuženi po inio protupravno djelo i pribavio nezakonito ste enu imovinu, ili je nezakonito ste ena imovina obuhva ena dosu enim imovinskopravnim zahtjevom, Sud e postupiti prema odredbi lana 11 stavova 2 i 3 ovog zakona.
- (7) Protiv presude iz stava 3 ovog lana stranke imaju pravo žalbe Apelacionom sudu Distrikta.
- (8) Nakon pravosnažnosti presude iz stava 3 ovog lana Sud e istu dostaviti Uredu na daljnji postupak.

lan 7

(Zahtjev za pokretanje posebnog postupka)

- (1) Zahtjev tužioca za pokretanje posebnog postupka iz lana 5 stava 3 ovog zakona može se podnijeti do isteka roka zastare

pokretanja krivi nog postupka, propisanog odredbama Krivi nog zakona.

- (2) Zastara podnošenja zahtjeva i vo enja postupka po ovom zakonu ne može nastupiti prije isteka roka od pet godina, ra unaju i od dana po injenja djela.
- (3) Ukoliko prije potvr ivanja optužnice ili tokom trajanja krivi nog postupka do e do njegove obustave ili prekida zbog smrti ili bjekstva osumnji enog ili optuženog, a postoji osnovana sumnja da je pribavljena nezakonito ste ena imovina, posebni postupak za oduzimanje te imovine po ovom zakonu e se provesti na zahtjev tužioca.
- (4) Tužilac je dužan podnijeti zahtjev iz stava 1 ovog lana te prikupljati dokaze i izvi ati okolnosti koje su važne za utvr ivanje nezakonito ste ene imovine.
- (5) Podnošenjem zahtjeva za pokretanje postupka po ovom zakonu prekida se rok zastarjelosti.

POGLAVLJE II. FINANSIJSKA ISTRAGA

lan 8

(Naredba za pokretanje finansijske istrage)

- (1) Ukoliko je to potrebno za sveobuhvatno utvr ivanje stvarnog porijekla, vrijednosti i strukture nezakonito ste ene imovine, nadležni tužilac može izdati naredbu za provo enje finansijske istrage.
- (2) Ukoliko druga ije nije propisano ovim zakonom, primjenjuju se odredbe Zakona o krivi nom postupku koje ure uju uslove i na ine provo enja pojedinih radnji koje po svojoj svrsi i sadržaju ine radnje finansijske istrage.
- (3) Svi organi vlasti i institucije u Distriktu e u okviru svojih nadležnosti postupati u skladu s nalogima tužioca koji je donio naredbu o provo enju finansijske istrage na osnovu ovog zakona.

lan 9

(Rezultati istrage)

- (1) Cilj finansijske istrage je prikupljanje svih dokaza koji ukazuju na obim, iznos, vrstu, stvarnu vrijednost i druge okolnosti u vezi sa zakonitim prihodima osumnji enog ili optuženog, odnosno povezanog lica, njihovim troškovima života i stvarnim mogu nostima zakonitog sticanja imovine za koju postoje osnovi sumnje da je nezakonito ste ena.
- (2) O rezultatima provedenih mjera i radnji, institucija koja je dobila naredbu tužioca iz lana 8 stava 3 sa injava izvještaj u kojem se navode svi podaci i informacije do kojih se došlo tokom finansijske istrage, a uz izvještaj se prilažu svi prikupljeni dokazi, isprave, službene zabilješke i drugi materijali koji mogu poslužiti kao izvor saznanja za tužioca.
- (3) Izvještaj iz stava 2 ovog lana se dostavlja tužiocu koji je donio naredbu iz lana 8 ovog zakona najkasnije u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja naredbe na postupanje, s tim da se ovaj rok u opravdanim situacijama može produžiti odlukom tužioca koji je donio naredbu, ali ne može biti duži od godinu dana.
- (4) Ukoliko je za realizaciju naredbe o provo enju finansijske istrage potrebno preduzimati radnje dokazivanja, primijenit e se odgovaraju e odredbe Zakona o krivi nom postupku.
- (5) Sve dokaze do kojih se došlo provo enjem finansijske istrage postupaju i tužilac može koristiti u redovnom ili posebnom postupku za oduzimanje nezakonito ste ene imovine.
- (6) Tužilac e naredbom obustaviti finansijsku istragu ukoliko se ustanovi da nema dovoljno dokaza da su osumnji eni ili optuženi, odnosno povezano lice pribavili nezakonito ste enu imovinu.
- (7) Protiv odluke tužioca iz prethodnog stava ovog lana mogu e je uložiti pritužbu uredu glavnog tužioca.
- (8) Tužilac može ponovo otvoriti finansijsku istragu ako se dobiju nove injenice i okolnosti koje ukazuju da postoje osnovi sumnje da su osumnji eni ili optuženi, odnosno povezano lice pribavili nezakonito ste enu imovinu.
- (9) Tužilac okon ava finansijsku istragu kada na e da je stanje stvari dovoljno razjašnjeno da se može podnijeti prijedlog za oduzimanje nezakonito ste ene imovine po odredbama ovog zakona.

POGLAVLJE III. POSTUPANJE SUDA U REDOVNOM POSTUPKU ZA ODUZIMANJE NEZAKONITO STE ENE IMOVINE

Ian 10

(Sudski postupak)

- (1) Nezakonito ste enu imovinu utvr uje Sud svojom presudom kojom je optuženi oglašen krivim.
- (2) Presuda iz stava 1 ovog lana se donosi na osnovu prijedloga za oduzimanje nezakonito ste ene imovine koji podnosi nadležni tužilac prilikom podizanja optužnice.
- (3) Prijedlog iz stava 2 ovog lana sadrži: podatke o licu od kojeg se oduzima nezakonito ste ena imovina, opis i zakonski naziv krivi nog djela, podatke ili opis imovine koju treba oduzeti, dokaze o imovini koja je predmet oduzimanja a do kojih se došlo provo enjem finansijske istrage, dokaze o zakonitim prihodima tog lica, i okolnostima koje ukazuju na postojanje o igledne nesrazmjere izme u imovine i prihoda tog lica.
- (4) Prijedlog protiv povezanog lica sadrži dokaze da je naslijedio nezakonito ste enu imovinu, a prijedlog protiv tre eg lica dokaze da je nezakonito ste ena imovina prenesena bez naknade ili uz naknadu koja ne odgovara stvarnoj vrijednosti s ciljem onemogu avanja oduzimanja.
- (5) Sud e presudom iz stava 1 ovog lana oduzeti i nezakonito ste enu imovinu za koju tužilac pruži dovoljno dokaza da se opravdano vjeruje da je takva imovina pribavljena nezakonito, a po inilac nije pružio dokaze da je korist pribavljena zakonito.
- (6) Protiv presude iz stava 1 ovog lana stranke imaju pravo žalbe Apelacionom sudu Distrikta.
- (7) Nakon pravosnažnosti presude iz stava 1 ovog lana Sud e istu dostaviti Uredu na nadležno postupanje.

Ian 11

(Sadržaj presude)

- (1) Presudom Suda kojom se optuženi oglašava krivim tako er se utvr uje:
 - a) koje stvari ili prava predstavljaju nezakonito ste enu imovinu i njihovu nov anu protuvrijednost,
 - b) da te stvari i prava postaju vlasništvo, odnosno imovina Distrikta,
 - c) da optuženi ili povezana lica moraju odmah predati Distriktu odre ene stvari, odnosno prenijeti odre ena prava, ukoliko ona ve nisu prešla na Distrikt, ili da isplati njihov nov ani iznos koji je srazmjeran nezakonito ste enoj imovini u roku od petnaest dana od dana pravosnažnosti presude,
 - d) da se u javnim knjigama ili registrima koji se vode kod nadležnih organa izvrši upis prava vlasništva u korist Distrikta.
- (2) Ukoliko Sud odbije prijedlog tužioca za oduzimanje nezakonito ste ene imovine, podaci iz spisa e se dostaviti Direkciji za finansije – Poreznoj upravi Distrikta.
- (3) Ukoliko optuženi nije oslobo en optužbe, a dosu en je imovinskopравни zahtjev, primijenit e se odgovaraju e odredbe Zakona o krivi nom postupku i Krivi nog zakona.

Ian 12

(Posljedice otvaranja ste ajnog postupka)

- (1) Ako su nastupile pravne posljedice otvaranja ste ajnog postupka, to ne uti e na odredbe ovog zakona.
- (2) U slu aju otvaranja ste ajnog postupka Distrikt je:
 - a) razlu ni povjerilac u pogledu ostvarivanja nov anih potraživanja iz odluka donesenih prema odredbama ovog zakona koje su bile osigurane prema odredbama ovog zakona, ako je to osiguranje odre eno na stvarima ili pravima upisanim u javnu knjigu ili registar,
 - b) izlu ni povjerilac u pogledu predmeta koji su njegova imovina na osnovu odredbi ovog zakona.

Ian 13

(Naredba za dostavljanje podataka)

- (1) Tokom trajanja postupka za oduzimanje nezakonito ste ene imovine po ovom zakonu, Sud može narediti državnim organima, bankama, finansijskim institucijama i drugim

pravnim i fizi kim licima da dostave podatke i informacije neophodne za donošenje odluka po ovom zakonu.

- (2) Ukoliko je potrebno, Sud može narediti pravnim i fizi kim licima iz stava 1 ovog lana da dostave izvještaj u vezi s utvr ivanjem injenica potrebnih za donošenje odluka prema ovom zakonu.
- (3) Sva pravna i fizi ka lica kojima je naredbom Suda iz stava 1 ovog lana nare eno postupanje, postupat e s naro itom hitnoš u.
- (4) U naredbi za dostavljanje podataka i informacija iz stava 1 ovog lana Sud odre uje rok u kojem se ona mora izvršiti, a koji ne može biti duži od mjesec dana.
- (5) Za neizvršavanje naredbe iz stava 1 ovog lana u postavljenom roku ili nepotpuno izvršavanje naredbe, Sud može svojim rješenjem kazniti pravno lice nov anom kaznom u iznosu do 200.000 KM, a fizi ko lice i odgovorno lice u pravnom licu ili državnom organu nov anom kaznom u iznosu od 2.000 KM do 15.000 KM, a ukoliko fizi ko lice i odgovorno lice u pravnom licu kojem je izre ena ova kazna i nakon toga ne postupi po naredbi Suda, može se kazniti kaznom zatvora do izvršenja naredbe, a najduže tri mjeseca.
- (6) Protiv rješenja iz stava 5 ovog lana može se izjaviti žalba Apelacionom sudu, koja ne odga a njegovo izvršenje.
- (7) Za neizvršavanje naredbe Suda iz stava 1 ovog lana, osumnji eni i optuženi se ne mogu kazniti.

Ian 14

(Rješenje o oduzimanju predmeta)

- (1) Ukoliko Sud utvrdi u toku postupka koji se vodi prema odredbama ovog zakona da su nezakonito pribavljeni predmeti koji se po Krivi nom zakonu moraju oduzeti, donijet e rješenje o oduzimanju tih predmeta.
- (2) Ukoliko Zakonom nije druga ije propisano, rješenje iz stava 1 ovog lana donosi Sud pred kojim se vodio postupak, nakon što je postupak završen ili obustavljen.
- (3) Protiv rješenja iz stava 2 ovog lana je dozvoljena žalba o kojoj odlu uje Apelacioni sud.

Ian 15

(Nepriznati troškovi)

Prilikom donošenja presude o oduzimanju nezakonito ste ene imovine po ovom zakonu, Sud ne e priznati kao troškove sredstva koja su uložena u pripremanje, po injenje, sau esništvo ili prikrivanje krivi nog djela.

POGLAVLJE IV. OSIGURANJE ODUZIMANA NEZAKONITO STE ENE IMOVINE

Ian 16

(Postupak osiguranja)

- (1) U postupku osiguranja privremenom mjerom prema ovom zakonu pretpostavlja se postojanje opasnosti da potraživanja Distrikta u pogledu oduzimanja nezakonito ste ene imovine ne e mo i biti ostvarena, ili da e njihovo ostvarenje biti otežano ako privremena mjera ne bude odre ena.
- (2) Osiguranje iz stava 1 ovog lana može se odrediti i prije nego što je osumnji enom, optuženom ili povezanom licu omogu eno da se izjasni o prijedlogu tužioca za odre ivanje mjera osiguranja.

Ian 17

(Osiguranje nezakonito ste ene imovine)

- (1) S ciljem osiguranja nezakonito ste ene imovine, tužilac može u toku ili nakon okon anja krivi nog postupka, ili kada nisu ispunjeni uslovi za vo enje krivi nog postupka zbog okolnosti iz lana 5 stava 1 ovog zakona, predložiti osiguranje bilo kojom privremenom mjerom kojom se najefikasnije može posti i svrha osiguranja.
- (2) Osiguranje nezakonito ste ene imovine iz stava 1 ovog lana može se odrediti:
 - a) zabranom otu enja i optere enjem nekretnine ili stvarnih prava upisanih na nekretnini, uz zabilježbu zabrane u zemljišnim knjigama,
 - b) zabranom osumnji enom, optuženom ili povezanom licu da otu i, sakrije, optereti ili raspolaze pokretnom imovinom, oduzimanjem pokretne imovine isklju ivo u slu ajevima kada spre avanje otu enja iste nije

moгу e sprovesti ni na koji drugi na in (usljed nepostojanja registra predmetne imovine i sl.),

- c) oduzimanjem gotovog novca i vrijednosnih papira te njihovom predajom u sudski depozit,
 - d) zabranom dužniku osumnji enog, optuženog ili povezanog lica da im dobrovoljno ispuni svoju obavezu te zabranom osumnji enom, optuženom ili povezanom licu da primi ispunjenje te obaveze, odnosno da raspolođu svojim potraživanjima,
 - e) nalogom banci ili drugom pravnom licu da osumnji enom, optuženom ili povezanom licu uskrati da na osnovu njihovog naloga izvrši isplatu nov anih sredstava s njihovog ra una, u vrijednosti za koju je odre ena privremena mjera,
 - f) zabranom otu enja ili optere enja dionica, vrijednosnih papira, udjela u fondovima, udjela ili poslovnog udjela uz zabilježbu zabrane kod Komisije za papire od vrijednosti Distrikta, Registru privrednih društava, zabranom korištenja ili raspolaganja pravima po osnovu takvih dionica, vrijednosnih papira, udjela u fondovima, udjela ili poslovnih udjela, postavljanjem privremene uprave u društvu,
 - g) zabranom dužniku osumnji enog, optuženog ili povezanog lica da im preda stvari, prenese pravo ili obavi drugu nov anu transakciju.
- (3) O prijedlogu tužioca za odre ivanje privremenih mjera iz stava 1 ovog lana rješenjem odlu uje Osnovni sud Distrikta koji bi bio nadležan za su enje u krivi nom postupku za krivi no djelo iz kojeg je nezakonito ste ena imovina koja je predmet osiguranja.
- (4) Rješenje iz stava 3 ovog lana mora sadržavati i vrijeme na koje je privremena mjera odre ena, nakon ega Sud, u zavisnosti od ishoda krivi nog postupka za oduzimanje nezakonito ste ene imovine, donosi rješenje o produženju privremene mjere ili rješenje o ukidanju privremene mjere.
- (5) Rješenje kojim se odre uju mjere osiguranja do podizanja optužnice donosi sudija za prethodni postupak, nakon podizanja optužnice do njenog potvr ivanja sudija za prethodno saslušanje, a nakon potvr ivanja optužnice, sudija pojedinac ili vije e krivi nog odjeljenja Suda u skladu sa Zakonom o krivi nom postupku, najkasnije u roku od sedam radnih dana od dana podnošenja prijedloga tužioca iz stava 1 ovog lana.
- (6) Ukoliko se radi o prijedlogu za osiguranje oduzimanja nezakonito ste ene imovine koji se podnosi u okviru posebnog postupka iz lana 5 ovog zakona, o njemu odlu uje Osnovni sud Distrikta.
- (7) Protiv rješenja iz stava 4 ovog lana može se izjaviti žalba Apelacionom sudu u roku od tri dana od dana njegovog dostavljanja, s tim da žalba ne zadržava izvršenje rješenja.
- (8) Izvršenje rješenja iz stava 3 ovog lana provodi nadležni organ Suda ili drugi organ odre en zakonom.
- (9) Rješenje iz stava 3 ovog lana dostavlja se nadležnom organu Suda ili drugom organu nadležnom za njegovo izvršenje odmah, a najkasnije prvog narednog radnog dana nakon dana donošenja rješenja.
- (10) Postupak izvršenja rješenja iz stava 3 ovog lana smatra se hitnim.

lan 18

(Privremene mjere)

- (1) Ako je privremenu mjeru potrebno upisati u javne knjige, javne registre ili registre, odluka Suda e sadržavati i nalog za upis privremene mjere u javne knjige, javne registre ili registre.
- (2) Ako je privremenu mjeru potrebno brisati iz javnih knjiga, javnih registara ili registara, odluka suda e sadržavati i nalog za brisanje privremene mjere u javnim knjigama, javnim registrima ili registrima.
- (3) U postupku iz stavova 1 i 2 ovog lana ne napla uju se takse, osim u slu ajevima kada se upis i brisanje privremene mjere vrši u registru, za šta se iz sredstava prikupljenih prodajom oduzete imovine prema odredbama ovog zakona pla a naknada utvr ena posebnim propisima.

lan 19

(Pravno dejstvo protivnikovog pravnog posla)

Pravni posao kojim protivnik osiguranja nakon upisa privremene mjere u javnu knjigu ili registar raspolođe stvarima ili pravom koje je predmet osiguranja, nema pravnog dejstva.

lan 20

(Ukidanje privremene mjere)

- (1) Ako je prijedlog iz lana 17 stava 1 ovog zakona podnesen u slu ajevima kada nisu ispunjeni uslovi za vo enje krivi nog postupka zbog okolnosti iz lana 5 stava 1 ovog zakona, osiguranje privremenom mjerom e se ukinuti ako u roku od dvije godine od dana kada je ta mjera odre ena ne bude odre ena rasprava za odlu ivanje o imovinskopravnom zahtjevu ili podnesen zahtjev iz lana 5 stava 2 ovog zakona.
- (2) Privremena mjera se može ukinuti ili zamijeniti drugom prije isteka vremena na koje je ona odre ena ili prije isteka roka iz stava 1 ovog lana, ako Sud na prijedlog protivnika osiguranja, utvrdi da ona nije potrebna ili da se osiguranje može posti i drugom privremenom mjerom, te ako protivnik osiguranja ili tre e lice položi jamstvo.
- (3) Jamstvo iz stava 2 ovog lana uvijek se daje u gotovom novcu, a izuzetno u stvarima ili pravima koja se, po ocjeni Suda, mogu unov iti u kratkom roku.
- (4) Ako je privremena mjera odre ena na vrijeme koje je kra e od roka iz stava 1 ovog lana, predlaga osiguranja može predložiti da se trajanje privremene mjere produži.
- (5) Na postupak ukidanja, produženja, zamjene ili odre ivanja dodatne privremene mjere odgovaraju e se primjenjuju na odredbe lana 17 ovog zakona.

lan 21

(Trajanje osiguranja privremenom mjerom)

- (1) Osiguranje privremenom mjerom može trajati najduže šezdeset (60) dana nakon što Sud dostavi predlaga u osiguranja obavijest o tome da je presuda iz l. 6, 10 i 11 ovog zakona postala pravosnažna.
- (2) Ako je presuda iz l. 6, 10 i 11 ovog zakona pobijana žalbom, rok iz stava 1 ovog lana te e od dana kad je predlaga u osiguranja dostavljena odluka drugostepenog suda kojom je ona potvr ena.

lan 22

(Odgovornost za štetu)

- (1) Za nastalu štetu koja je posljedica privremene mjere radi osiguranja oduzimanja nezakonito ste ene imovine odgovara Distrikt.
- (2) Protivnik osiguranja može pokrenuti parni ni postupak za naknadu štete pred nadležnim Sudom u roku od godinu dana ra unaju i od pravosnažnosti presude kojom je optuženi oslobo en ili je optužba odbijena, ili kojom je odbijen prijedlog za donošenje presude iz lana 6 ovog zakona.
- (3) U slu aju iz stava 1 ovog lana protivnik osiguranja može pokrenuti parni ni postupak u roku od 30 dana od dana kad je odbijen zahtjev za medijaciju.

POGLAVLJE V. ZAŠTITA PRAVA TRE EG LICA I
IZVRŠENJE

lan 23

(Prigovor)

- (1) Tre e lice ima pravo podnijeti prigovor do donošenja rješenja o izvršenju i tražiti da se privremena mjera ukine.
- (2) O prigovoru iz stava 1 ovog lana odlu uje Sud koji je donio rješenje o osiguranju privremenom mjerom.
- (3) Protiv rješenja iz stava 2 ovog lana dopuštena je žalba Apelacionom sudu u roku od 3 dana od dana njegovog dostavljanja, s tim da žalba ne odlaže izvršenje osiguranja odre enog prema ovom zakonu.
- (4) Ako tre e lice dokazuje svoje pravo javnom ispravom ili se postojanje tog prava može utvrditi na osnovu pravila o zakonskim pretpostavkama, žalba odlaže provo enje rješenja o osiguranju privremenom mjerom.

lan 24

(Postupak izvršenja)

- (1) Ako ovim zakonom nije druga ije propisano izvršenje radi oduzimanja nezakonito ste ene imovine odre uje se i

provodi na prijedlog Pravobranilaštva Distrikta, a u skladu sa Zakonom o izvršnom postupku Distrikta.

- (2) Za donošenje rješenja o izvršenju na osnovu presude kojom se oduzima nezakonito ste ena imovina i donošenjem drugih odluka u tom postupku nadležan je Osnovni sud Distrikta, koji je donio presudu iz l. 6 i 10 ovog zakona.
- (3) Za provo enje izvršenja na osnovu rješenja iz stava 2 ovog lana nadležan je Sud.

DIO TRE I – UPRAVLJANJE ODUZETOM IMOVINOM

POGLAVLJE I. NADLEŽNOSTI UREDA

Ian 25

(Nadležnost)

- (1) uvanje i upravljanje oduzetom imovinom, koja je pravosnažnom sudskom odlukom utvr ena kao imovina Distrikta, ovim zakonom povjerava se Uredu koji je u tom smislu nadležan za:
 - a) upravljanje trajno oduzetom imovinom i po odredbama ovog i drugih zakona,
 - b) obavljanje i drugih poslova propisanih ovim zakonom.
- (2) Ured nema operativne nadležnosti za provo enje finansijskih istraga i oduzimanje nezakonito ste ene imovine.

Ian 26

(Vrste poslova koje obavlja Ured)

Ured u provo enju svojih nadležnosti, obavlja sljede e poslove:

- a) skladišti, uva, prodaje, vrši najam trajno oduzete imovine, a ukoliko za to postoji opravdana potreba, ovu imovinu Ured može povjeriti na uvanje drugoj instituciji, o emu se uz saglasnost gradona elnika zaklju uje poseban ugovor;
- b) povjerava stru nu procjenu vrijednosti trajno oduzete imovine Direkciji za finansije Distrikta, drugom organu ili stru nom licu po odredbama ovog i drugih zakona;
- c) vodi evidencije o imovini kojom raspolaže i upravlja, kao i sudskim postupcima u kojima se odlu uje o takvoj imovini;
- d) prikuplja od nadležnih institucija podatke, statisti ke izvještaje i druge informacije iz pravosnažno okon anih postupaka za oduzimanje nezakonito ste ene imovine u skladu s ovim zakonom, s ciljem obrade i analize tih podataka i informacija, uo avanja trendova u vršenju krivi nih djela iz kojih se pribavlja imovinska korist;
- e) prikuplja informacije iz sudskih registara, porezne uprave, registra vrijednosnih papira i drugih javnih registara koji se ti u vlasništva nad imovinom;
- f) vrši analize i procjene rizika s ciljem identifikacije faktora i okolnosti koji pogoduju pribavljanju nezakonito ste ene imovine;
- g) objavljuje redovne i godišnje izvještaje o stanju u oblasti oduzimanja nezakonito ste ene imovine te iste dostavlja Vladi i Skupštini Distrikta;
- h) obavještava Vladu i Skupštinu o rezultatima analiza u podru ju provo enja zakona ili drugih propisa o finansijskim istragama i oduzimanju nezakonito ste ene imovine;
- i) inicira i daje preporuke za unapre enje pravnih propisa u oblasti provo enja finansijskih istraga i oduzimanja nezakonito ste ene imovine;
- j) sa injava prijedlog strategije za oduzimanje nezakonito ste ene imovine u Distriktu i akcioni plan za njeno izvršenje te iste upu uje Vladi i Skupštini Distrikta na usvajanje;
- k) koordinira i prati provo enje strategije za oduzimanje nezakonito ste ene imovine u Distriktu i akcionog plana te daje mišljenja i preporuke za njihovo efikasnije provo enje;
- l) u saradnji s drugim nadležnim institucijama u estvuje u obuci državnih i policijskih službenika i nosilaca pravosudnih funkcija u vezi s finansijskim istragama i oduzimanjem nezakonito ste ene imovine.

POGLAVLJE II. UPRAVLJANJE ODUZETOM IMOVINOM

Ian 27

(Prodaja oduzete imovine)

- (1) Prodaja imovine kojom u smislu ovog zakona upravlja i raspolaže Ured vrši se javnim nadmetanjem koje se

objavljuje u Službenom glasniku Br ko distrikta BiH i u najmanje tri dnevna lista koja se distribuiraju na cijelom podru ju Bosne i Hercegovine.

- (2) Imovina se prodaje po istoj ili višoj cijeni od procijenjene vrijednosti koju je odredio Ured.
- (3) Vlada Distrikta e, na prijedlog Direkcije za finansije Distrikta, donijeti poseban propis kojim e se propisati kriteriji za procjenu vrijednosti imovine.
- (4) U slu aju da imovina ne bude prodana nakon jednog javnog nadmetanja, prodaja se može izvršiti na drugom javnom nadmetanju, ali za cijenu koja ne može biti niža od 50% vrijednosti procijenjene imovine.
- (5) Ukoliko se u roku od godinu dana imovina ne proda imovina može biti poklonjena ili uništena.
- (6) Odluku o poklonu imovine i odluku o uništenju imovine iz stava 1 ovog lana donosi Vlada Distrikta na prijedlog direktora Ureda, s tim da troškove uništenja imovine snosi Ured.
- (7) Prodaja dionica i drugih vrijednosnih papira vrši se u skladu sa zakonima koji ure uju tržište vrijednosnih papira.
- (8) Vlada Distrikta e, na prijedlog Direkcije za finansije Distrikta, posebnim pravilnikom propisati postupak prodaje, najma, uvanja i održavanja oduzete imovine.

Ian 28

(Prodaja bez objave javnog nadmetanja)

- (1) Ured može, bez prethodne objave javnog nadmetanja, donijeti odluku o prodaji oduzetih pokretnih stvari:
 - a) ako je njihovo uvanje opasno ili
 - b) ako prijeti neposredna opasnost od njihovog propadanja ili znatnog gubitka vrijednosti ili
 - c) ako se vlasništvo ne može pouzdano utvrditi.
- (2) Gradona elnik Distrikta na prijedlog direktora Ureda može donijeti odluku da oduzete stvari pokloni ili iznajmi odgovaraju im pravnim licima koji rade u javnom interesu, a u skladu s njihovom namjenom.
- (3) O prodaji privremeno oduzetih pokretnih stvari iz stava 1 ovog lana odlu uje Sud.

Ian 29

(Nov ana sredstva ostvarena prodajom)

- (1) Ukoliko se radi o privremeno oduzetoj imovini, nov ana sredstva dobijena od prodaje imovine iz lana 28 stava 1 ovog zakona uvaju se u sudskom depozitu do kona ne odluke Suda o njenom porijeklu.
- (2) Vlasniku privremeno oduzete imovine za koju je u skladu s ovim zakonom utvr eno da ne poti e iz krivi nog djela, bez odlaganja se vra aju nov ana sredstva dobijena prodajom te imovine uz obra unatu kamatu po vi enju.
- (3) Vlasnik koji smatra da isplatom sredstava iz prethodnog stava nije ispla ena adekvatna vrijednost imovine može pokrenuti parni ni postupak za naknadu štete u skladu s lanom 22 ovog zakona.

Ian 30

(Umjetni ki predmeti)

Umjetni ke slike, eksponati i drugi predmeti od kulturno-historijskog zna aja trajno oduzeti u skladu s ovim zakonom mogu se ustupiti na uvanje ili korištenje umjetni kim galerijama, muzejima i kulturnim institucijama o emu odluku donosi Vlada Distrikta, na prijedlog Ureda za upravljanje javnom imovinom.

Ian 31

(Prihod od prodaje)

Prihodi dobijeni od prodaje oduzete imovine upla uju se na ra un budžeta Distrikta.

Ian 32

(Saradnja s drugim organima)

- (1) Ured e u svom radu ostvarivati neophodnu saradnju s nadležnim organima u Bosni i Hercegovini u postupcima pružanja me unarodne pravne pomo i s ciljem oduzimanja nezakonito ste ene imovine.
- (2) Odluke nadležnih organa u BiH, donesene na osnovu Zakona o me unarodnoj pravnoj pomo i u krivi nim stvarima, kojima se nalaže privremeno oduzimanje predmeta ili imovinske

koristi i njihova predaja stranim pravosudnim organima se po potrebi dostavljaju Uredu na izvršenje.

- (3) Odredba iz stava 2 ovog člana se shodno primjenjuje i na odluke nadležnih organa u Bosni i Hercegovini kojima se vrši priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka, ukoliko te odluke sadrže mjeru oduzimanja nezakonito stečene imovine.

DIO ETVRTI – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 33

(Primjena zakona)

- (1) Postupci u predmetima oduzimanja nezakonito stečene imovine u kojima je do dana po etka primjene ovog zakona donesena prvostepena odluka, nastaviti e se prema odredbama propisa koji su bili na snazi u vrijeme pokretanja tih postupaka.
- (2) Ako na dan po etka primjene ovog zakona nije donesena odluka o oduzimanju nezakonito stečene imovine ili ako je prvostepena odluka iz stava 1 ovog člana ukinuta i predmet upu en prvostepenom sudu na ponovni postupak i odlučivanje, primijeniti e se odredbe ovog zakona.

Član 34

(Izvršenje pravosnažnih odluka)

Izvršenje pravosnažnih odluka o oduzimanju nezakonito stečene imovine na osnovu propisa koji su bili na snazi, prije po etka primjene ovog zakona provodi se prema propisima koji su važili prije njegovog po etka primjene.

Član 35

(Donošenje podzakonskih akata)

- (1) Ured za upravljanje javnom imovinom e do dana po etka primjene ovog zakona osigurati kadrovske i organizacione pretpostavke za preuzimanje nadležnosti poslova Ureda propisanih ovim zakonom.
- (2) Pravosudna komisija e do dana po etka primjene ovog zakona osigurati kadrovske i organizacione pretpostavke za potrebe upravljanja i upravljanja privremeno oduzetom imovinom propisane ovim zakonom.
- (3) Vlada Distrikta e u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti akte potrebne za provo enje ovog zakona.

Član 36

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Br ko distrikta BiH, a po et e se primjenjivati od 1. 1. 2017. godine.

Broj: 01-02-692/16

Br ko, 27. 7. 2016. godine

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE BR KO DISTRIKTA BIH
or a Koji , s. r.

350

Na osnovu člana 31 stava 1 ta ke n) Poslovnika o radu Skupštine Br ko distrikta BiH (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, brojevi: 17/08, 20/10, 4/13 i 31/13), donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PREKRŠAJIMA BR KO DISTRIKTA BIH

Član 1

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima Br ko distrikta BiH koji je usvojila Skupština Br ko distrikta BiH na 80. redovnoj sjednici održanoj 27. jula 2016. godine.

Član 2

Ova odluka bit e objavljena u Službenom glasniku Br ko distrikta BiH.

Broj: 01.1-02-79/16

Br ko, 27. 7. 2016. godine

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE BR KO DISTRIKTA BIH
or a Koji , s. r.

Na osnovu člana 22 Statuta Br ko distrikta Bosne i Hercegovine - pre iš eni tekst (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj 2/10), Skupština Br ko distrikta BiH na 80. redovnoj sjednici održanoj 27. jula 2016. godine, usvaja

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PREKRŠAJIMA BR KO DISTRIKTA BIH

Član 1

U Zakonu o prekršajima Br ko distrikta BiH (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, brojevi: 24/07, 6/12 i 11/12), u članu 12 iza stava 2 dodaje se novi stav 3 koji glasi:

„(3) Kada sud utvrdi da postoje naro ito olakšavaju e okolnosti koje ukazuju da se i ublaženom nov anom kaznom može postiti i svrha kažnjavanja, sud može u iniocu ublažiti nov anu kaznu do visine propisane stavom 4 ovog člana.“

Dosadašnji stavovi 3, 4, 5 i 6 postaju stavovi 4, 5, 6 i 7.

Član 2

U članu 19 stavu 3 iza postoje eg teksta, umjesto ta ke stavlja se zarez i dodaju se rije i: „kao i zaštitnu mjeru oduzimanja predmeta.“

Član 3

U članu 20 stavu 3 iza rije i: „prekršaju“ dodaju se rije i: „ili ovlašteni organ koji izdaje prekršajni nalog“.

Član 4

U članu 34 stavu 2 ta ki c) iza rije i: „trajanju“ dodaju se rije i: „kao i zaštitnu mjeru oduzimanja predmeta“.

Član 5

U članu 35 iza stava 2 dodaje se novi stav 3 koji glasi:

„(3) Prekršajni nalog sadrži pouku da, ukoliko lice protiv kojeg je izdat prekršajni nalog prihvati odgovornost i u roku od osam dana od dana prijema prekršajnog naloga plati polovinu izre ene nov ane kazne, osloba a se pla anja druge polovine izre ene nov ane kazne.“

Dosadašnji stavovi 3, 4, 5, 6 i 7 postaju stavovi 4, 5, 6, 7 i 8.

U novom stavu 8 broj „4“ zamjenjuje se brojem „5“.

Član 6

U članu 36 stavu 2 ta ka c) se briše.

Stav 3 mijenja se i glasi:

„(3) Kada je prekršajni nalog uru en li no, datumom uru enja smatra se dan kada je okrivljeni primio prekršajni nalog, odnosno dan kada ga je li no primio putem pošte.“

Iza stava 3 dodaju se novi stavovi:

„(4) Ako okrivljeni odbije da primi prekršajni nalog upu en putem pošte, dostavlja e ga ostaviti u poštanskom sandu etu ili u stanu ili prostoriji, pri vrstiti na vratima stana ili prostorije.“

(5) Kada je dostavljanje izvršeno na na in iz stava 4 ovog člana, dostavlja e zabilježiti na dostavnici dan, as i razlog odbijanja prijema, kao i mjesto gdje je prekršajni nalog ostavio i smatra se da je time dostavljanje izvršeno.

(6) Ako okrivljeni odbije da primi prekršajni nalog na licu mjesta, ovlašteno službeno lice e na prekršajnom nalogu zabilježiti dan, as i razlog odbijanja i smatra se da je dostavljanje izvršeno.“

Član 7

U članu 37 stav 1 mijenja se i glasi:

„(1) Okrivljeni može prihvatiti odgovornost za prekršaj tako što e u roku odre enom u prekršajnom nalogu platiti polovinu izre ene nov ane kazne i sve druge obaveze koje su odre ene prekršajnim nalogom.“

Ilan 8

U lanu 38 stav 3 se briše.

Ilan 9

U lanu 42 stav 2 mijenja se i glasi:

„(2) Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka podnosilac zahtjeva dostavlja sudu u dovoljnom broju primjeraka za sud i okrivljenog.“

Ilan 10

U lanu 45 stavu 3 rije i: „stavom 5“ zamjenjuju se rije ima: „stavom 6“.

U stavu 4 rije i: „stavom 5“ zamjenjuju se rije ima: „stavom 6“.

Ilan 11

U lanu 46 stavu 1 rije i: „stavom 5“ zamjenjuju se rije ima: „stavom 6“.

Ilan 12

U lanu 47 stavu 1 rije i: „stavom 5“ zamjenjuju se rije ima: „stavom 6“.

Ilan 13

U lanu 60 stavu 1 rije i: „ili poštom“ se brišu.

Stav 3 mijenja se i glasi:

„(3) Ako se okrivljenom ne može dostaviti rješenje, ista i e se na oglasnu tablu suda.“

Po proteku roka od osam dana od dana isticanja smatra se da je izvršeno punovažno dostavljanje.“

Ilan 14

U lanu 87 iza ta ke b) dodaje se nova ta ka c) koja glasi:

„ c) promjena vlasnika motornog vozila;“

Dosadašnje ta ke c) i d) postaju ta ke d) i e).

Ilan 15

Iza lana 95, dodaje se novi lan 95a, koji glasi:

„ lan 95a

Prijelazne odredbe vezane za sadržaj prekršajnoga naloga

- (1) Odredba lana 35 stava 3 ovoga zakona ne e se primjenjivati na sadržaj prekršajnog naloga izdatog prije stupanja na snagu ovoga zakona.
- (2) Obrasci prekršajnih naloga na koje je data saglasnost Pravosudne komisije Br ko distrikta Bosne i Hercegovine u skladu s ovim zakonom, koji su štampani i nalaze se u upotrebi kod nadležnih organa do dana po etka primjene ovoga zakona, primjenjuju se do isteka zaliha takvih prekršajnih naloga, na na in propisan ovim zakonom.
- (3) U slu aju iz stava 2 ovoga lana, ovlašteni organ je obavezan uz izdati prekršajni nalog, pravnom ili fizi kom licu dostaviti i poseban akt s poukom iz odredbe lana 35 stava 3 ovoga zakona.“

Ilan 16

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Br ko distrikta BiH.

Broj: 01-02-690/16

Br ko, 27. 7. 2016. godine

PREDSJEDNIK

SKUPŠTINE BR KO DISTRIKTA BiH

or a Koji , s. r.

351

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Vije u od pet sudija, u predmetu broj AP 3440/10, rješavaju i apelaciju Tahira Selimbaši a, na osnovu lana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, lana 59. stav 2. alineja 2. i lana 61. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br. 60/05, 64/08 i 51/09), u sastavu:

Valerija Gali, predsjednica Miodrag Simovi, potpredsjednik Seada Palavri, potpredsjednica Mato Tadi, sudija Zlatko M. Knežević, sudija

na sjednici održanoj 25. juna 2013. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao neosnovana apelacija Tahira Selimbaši a, podnesena protiv Presude Kantonalnog suda u Zenici broj 41 O K 008784 10 KZ od 29. aprila 2010. godine i Presude Op inskog suda u Visokom broj 41 O K 008784 09 K od 9. decembra 2009. godine.

Odluku objaviti u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“, „Službenom glasniku Republike Srpske“ i „Službenom glasniku Distrikta Br ko Bosne i Hercegovine“.

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Tahir Selimbaši (u daljnjem tekstu: apelant) kojeg zastupa Aida Karaveli, advokat iz Visokog, podnio je 9. augusta 2010. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) apelaciju protiv Presude Kantonalnog suda u Zenici (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 41 O K 008784 10 Kz od 29. aprila 2010. godine i Presude Op inskog suda u Visokom (u daljnjem tekstu: Op inski sud) broj 41 O K 008784 09 K od 9. decembra 2009. godine. Apelant je, tako er, podnio zahtjev za donošenje privremene mjere kojom bi Ustavni sud odložio izvršenje izre ene kazne zatvora do donošenja odluke o apelaciji.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu lana 22. stav 1. Pravila Ustavnog suda, od Op inskog i Kantonalnog suda je 16. aprila 2013. godine i 9. maja 2013. godine zatraženo da dostave odgovore na apelaciju.

3. Op inski sud je svoj odgovor na apelaciju dostavio Ustavnom sudu 22. aprila 2013. godine.

4. Kantonalni sud nije Ustavnom sudu dostavio svoj odgovor na apelaciju.

5. Na osnovu lana 26. stav 2. Pravila Ustavnog suda, odgovor Op inskog suda na apelaciju je apelantu dostavljen 9. maja 2013. godine.

6. Ustavni sud je na sjednici od 13. oktobra 2010. godine odbio kao neosnovan apelantov zahtjev za donošenje privremene mjere.

III. Injenice no stanje

7. Injenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenata predo enih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljede i na in.

8. Presudom Op inskog suda broj 41 O K 008784 09 K od 9. decembra 2009. godine apelant je proglašen krivim zbog krivi nih djela nasilni kog ponašanja iz lana 362. stav 2. Krivi nog zakona Federacije BiH („Službene novine FBiH“ br. 36/03, 37/03, 21/04, 69/04 i 18/05; u daljnjem tekstu: KZ FBiH) u sticaju sa krivi nim djelom narušavanja nepovredivosti stana iz lana 184. stav 1. KZ FBiH, u vezi s lanom 54. tog Zakona. Apelantu je za krivi no djelo nasilni kog ponašanja iz lana 362. stav 2. KZ FBiH, uz primjenu l. 50. i 51. KZ FBiH, utvr ena kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca, a za krivi no djelo nepovredivosti stana iz lana 184. stav 1. KZ FBiH kazna zatvora od dva mjeseca, pa ga je sud na osnovu navedenih zakonskih propisa i uz primjenu lana 54. KZ FBiH osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od etiri mjeseca. Istom presudom apelant je oslobo en naknade troškova krivi nog postupka u smislu odredbe lana 202. stav 4. u vezi s lanom 199. stav 2. ta . a) i g) Zakona o krivi nom postupku („Službeni glasnik FBiH“ br. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07 i 9/09; u daljnjem tekstu: ZKP FBiH), a Kazafer Alikadi i Fadila Alikadi (u daljnjem tekstu: ošte eni) su upu eni da svojim imovinsko-pravnom zahtjevom pokrenu parni ni postupak u smislu lana 212. stav 3. tog Zakona.

9. U obrazloženju presude Op inski sud je naveo da je, cijene i sve provedene dokaze pojedina no i u njihovoj me usobnoj povezanosti, utvrdio da je apelant u inio krivi na djela za koja je optužen. Naime, Op inski sud je na temelju provedenih dokaza saslušanjem svjedoka optužbe, svjedoka odbrane i materijalnih dokaza, a djelimi no i apelantove odbrane,

utvrdio da je apelant 22. novembra 2008. godine neovlašteno ušao u ku u ošte enih bez odobrenja i volje ošte enih iz koje se nije htio udaljiti, sve s namjerom da fizi ki napadne ošte ene što je i u inio, nanijevši im lake tjelesne povrede. Iskazi ošte enih i saslušanih svjedoka optužbe su, prema mišljenju suda, potvr eni objektivnim dokazima, odnosno izvještajem Policijske stanice Olovo od 22. novembra 2008. godine s tekstualnim nastavkom izvještaja - službenom zabilježkom od 24. novembra 2008. godine, te fotodokumentacijom s lica mjesta doga aja PS Olovo od 10. decembra 2008. godine, kao i dopisom JU Dom zdravlja Olovo broj 1327/08 od 25. decembra 2008. godine u kojem je konstatirano da su se ošte eni 24. novembra 2008. godine obratili ljekaru i da su im konstatirane lake tjelesne povrede. Na drugoj strani, sud nije prihvatio kao osnovanu apelantovu odbranu da izvedenim dokazima nije potvr en injeni ni i pravni opis optužnice, da su iskazi svjedoka optužbe kontradiktorni, da su apelanta prethodno napali ošte eni, te da je apelant postupao u krajnjoj nuždi, jer takva ocjena dokaza odbrane, po ocjeni suda, nije ni objektivna, niti je potvr ena provedenim dokazima optužbe i odbrane. Prema tome, sud je zaklju io da se doga aj desio upravo na na in na koji su to opisali ošte eni, dok je svjedok optužbe Zehrid Ejubovi potvrdio u cijelosti iskaze ošte enih o injenicama koje je on vidio i uo. S tim u vezi je sud istakao da nije prihvatio navode apelantovog branioca da je ovaj svjedok pristrasno svjedo io samo zato što je prvi komšija ošte enih. Imaju i u vidu navedeno, Op inski sud je ocijenio da je u konkretnom slu aju apelant krivi na djela u inio s umišljajem, da je u vrijeme izvršenja krivi nog djela bio ura unljiv, te da izvedenim dokazima nije dovedena u sumnju apelantova mog nost da shvati zna aj svojih djela i da upravlja svojim postupcima u vrijeme izvršenja djela. Odlu uju i o visini kazne sud je cijene i olakšavaju e (raniju neosu ivanost apelanta, te njegovo korektno držanje pred sudom i materijalnu situaciju) i otežavaju e okolnosti za apelanta, a prije svega cijene i stepen društvene opasnosti izvršenja krivi nih djela i apelantovu ispoljenu upornost pri izvršenju krivi nih djela, primjenom odredaba l. 50. i 51. KZ FBiH, apelantu za u injena krivi na djela izrekao blaže kazne od zakonom zaprije enih i osudio ga na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od etiri mjeseca. Apelant je oslobo en pla anja troškova krivi nog postupka, jer je sud ocijenio da bi njihovim pla anjem bila ugrožena egzistencija apelanta i njegove porodice. Imaju i u vidu navedeno, odlu eno je kao u dispozitivu presude.

10. Kantonalni sud je Presudom broj 41 O K 008784 10 Kz od 29. aprila 2010. godine apelantovu žalbu, podnesenu protiv presude Op inskog suda od 9. decembra 2009. godine, odbio kao neosnovanu. U obrazloženju presude Kantonalni sud je naveo da apelant u žalbi nije ponudio nikakve nove dokaze koji bi išli u prilog njegove odbrane, nego je samo komentirao injeni no stanje, nastoje i umanjiti krivi nu odgovornost. Navod žalbe da organi gonjenja nisu izvršili uvi aj istog dana kada se doga aj desio nije, po ocjeni drugostepenog suda, odlu uju i u konkretnom slu aju, s obzirom da je drugim dokazima nesporno dokazano da je apelant po inio krivi na djela koja su mu stavljena na teret. Stoga je Kantonalni sud zaklju io da je prvostepeni sud pravilno i potpuno utvrdio injeni no stanje i na to pravilno primijenio zakon, te dao valjane razloge o odlu nim injenicama. Kantonalni sud smatra da je prvostepena presuda razumljiva i jasna i da nisu u injene bitne povrede odredaba krivi nog postupka. U pogledu odluke o krivi noj sankciji, Kantonalni sud je naveo da je prvostepeni sud pravilno cijenio sve olakšavaju e i otežavaju e okolnosti, koje se nisu promijenile od dana izricanja prvostepene presude, pa je stoga i prema mišljenju drugostepenog suda odluka o visini i vrsti krivi no-pravne sankcije realna i njom se može posti i svrha kažnjavanja. Slijedom navedenog, odlu eno je kao u dispozitivu drugostepene presude.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

11. Apelant smatra da mu je osporenim odlukama povrije eno pravo na pravi no su enje iz lana 11/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i lana 6. st. 1. i 2. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija). Apelant navodi da u predmetnom postupku redovni sudovi nisu potpuno utvrdili injenice koje su

važne za donošenje zakonite odluke. Naime, apelant navodi da redovni sudovi nisu s jednakom pažnjom ispitivali i utvr ivali injenice koje ga terete i one koje mu idu u korist, što je dovelo u kona nici do osu uju e presude. S tim u vezi je apelant naveo da je na taj na in narušen temeljni princip presumpcije nevinosti i princip in dubio pro reo, koji se prema mišljenju apelanta ogleda u tome što je sud u potpunosti vjerovao iskazima ošte enih, koji su u kontradiktornosti s ostalim izvedenim dokazima.

b) Odgovor Op inskog suda na apelaciju

12. Op inski sud je u svom odgovoru na apelaciju naveo da je taj sud postupao u skladu sa ZKP-om, te da su apelantu bila osigurana sva prava buhuva ena pravom na pravi no su enje iz lana 11/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i lana 6. Evropske konvencije. Dalje je sud naveo da je na zapisniku s glavnog pretresa od 11. novembra 2009. godine apelant kao optuženi bio pou en da se smatra nevinim sve dok se pravosnažnom presudom pred sudom ne dokaže da je kriv, te je upoznat s ostalim pravima. S tim u vezi je sud naveo da je donio presudu nakon savjesne i brižljive ocjene svakog izvedenog dokaza pojedina no, posebno dovode i ih u me usobnu vezu, rukovode i se na elom slobodne ocjene dokaza. Stoga je sud konstatirao u svom odgovoru da su paušalni i neutemeljeni apelantovi navodi da je taj sud povrijedio institut in dubio pro reo, kao i da je taj sud osigurao ravnopravnost stranaka u predmetnom krivi nom postupku. Imaju i u vidu navedeno, Op inski sud je zaklju io da u postupku pred tim sudom nije bilo kršenja apelantovih ustavnih prava na koja se on poziva u ovoj apelaciji.

V. Relevantni propisi

13. Krivi ni zakon Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“ br. 36/03, 37/03, 21/04, 69/04 i 18/05) u relevantnom dijelu glasi:

lan 50.

Ublažavanje kazne

Sud može u initelju odmjeriti kaznu ispod granice propisane zakonom ili izre i blažu vrstu kazne:

- kad zakon propisuje da se u initelj može blaže kazniti;
- i kad sud utvrdi da postoje naro ito olakšavaju e okolnosti koje ukazuju da se i ublaženom kaznom može posti i svrha kažnjavanja.

lan 51.

Granice ublažavanja kazne

- Kad postoje uvjeti za ublažavanje kazne iz lana 50. (Ublažavanje kazne) ovog zakona, sud e ublažiti kaznu u ovim granicama:
 - ako je za krivi no djelo kao najmanja mjera kazne propisana kazna zatvora od deset ili više godina, kazna se može ublažiti do pet godina zatvora;
 - ako je za krivi no djelo kao najmanja mjera kazne propisana kazna zatvora od tri ili više godina, kazna se može ublažiti do jedne godine zatvora;
 - ako je za krivi no djelo kao najmanja mjera kazne propisana kazna zatvora od dvije godine, kazna se može ublažiti do šest mjeseci zatvora;
 - ako je za krivi no djelo kao najmanja mjera kazne propisana kazna zatvora od jedne godine, kazna se može ublažiti do tri mjeseca zatvora;
 - ako je za krivi no djelo propisana kazna zatvora od najviše jedne godine, kazna se može ublažiti do trideset dana zatvora;
 - ako je za krivi no djelo propisana kazna zatvora bez naznake najmanje mjere, umjesto kazne zatvora može se izre i nov ana kazna;
 - ako je za krivi no djelo propisana nov ana kazna s naznakom najmanje mjere, kazna se može ublažiti do pet dnevnih iznosa, a ako se izri e u odre enom iznosu do 150 KM.
- Pri odlu ivanju koliko e kaznu ublažiti prema pravilima iz stava 1. ovog lana, sud e posebno uzeti u obzir najmanju i najve u mjeru kazne propisane za to krivi no djelo.

Ilan 54.

Stjecaj krivi nih djela

- (1) Ako je u initeelj jednom radnjom ili s više radnji u inio više krivi nih djela za koja mu se istovremeno sudi, sud e najprije utvrditi kazne za svako od tih krivi nih djela, pa e za sva krivi na djela izre i jedinstvenu kaznu zatvora, kaznu dugotrajnog zatvora ili jedinstvenu nov anu kaznu.
- (2) Jedinstvenu kaznu sud e izre i po ovim pravilima:
 - a) ako je za neko od krivi nih djela u stjecaaju sud utvrdio kaznu dugotrajnog zatvora, izre i e samo tu kaznu;
 - b) ako je za krivi na djela u stjecaaju sud utvrdio kazne zatvora, jedinstvena kazna zatvora mora biti ve a od svake pojedine utvr ene kazne, ali ne smije dostignuti zbir utvr enih kazni niti prije i dvadeset godina;
 - c) ako su za sva krivi na djela u stjecaaju propisane kazne zatvora do tri godine, jedinstvena kazna zatvora ne može biti ve a od osam godina;
 - d) ako je za krivi na djela u stjecaaju sud utvrdio samo nov ane kazne, jedinstvena kazna mora biti ve a od svake pojedine utvr ene nov ane kazne, ali ne smije dostignuti zbir utvr enih nov anih kazni.
- (3) Ako je za neka krivi na djela u stjecaaju sud utvrdio kazne zatvora, a za druga krivi na djela u stjecaaju nov ane kazne, izre i e jedinstvenu kaznu zatvora i jedinstvenu nov anu kaznu po odredbama stava 2. ta .od b) do d) ovog lana.
- (4) Sporednu kaznu sud e izre i ako je utvr ena makar za jedno krivi no djelo u stjecaaju, a ako je utvrdio više nov anih kazni izre i e jedinstvenu nov anu kaznu po odredbi stava 2. ta ke d) ovog lana.
- (5) Ako je sud za krivi na djela u stjecaaju utvrdio kazne zatvora i kazne maloljetni kog zatvora, izre i e jedinstvenu kaznu po odredbama stava 2. ta . b) i c) ovog lana.

Ilan 184.

Narušavanje nepovredivosti doma

- (1) Ko neovlaš eno prodre u tu i dom ili zatvorene prostorije ili se na zahtjev ovlaš enika otamo ne udalji, kaznit e se kaznom zatvora do tri godine.
- (2) Službena osoba koja u inii krivi no djelo iz stava 1. ovog lana u vršenju službe, kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Ilan 362.

Nasilni ko ponašanje

- (1) Ko grubim vrije anjem ili zlostavljanjem drugog, nasiljem prema drugom, izazivanjem tu e ili naro ito drskim ili bezobzirnim ponašanjem ugrožava gra anski mir, kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.
 - (2) Ko krivi no djelo iz stava 1. ovog lana u inii u sastavu grupe ljudi, ili ako je krivi nim djelom iz stava 1. ovog lana prouzrokovano teško poniženje više osoba, ili je neka osoba lahko tjelesno ozlije ena, kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
14. Zakon o krivi nom postupku Federacije Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik FBiH“ br. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07 i 9/09) u relevantnom dijelu glasi:

Ilan 3.

Pretpostavka nevinosti i in dubio pro reo

- (1) Svako se smatra nevinim za krivi no djelo dok se pravomo nom presudom suda ne utvrdi njegova krivnja.
- (2) Sumnju u pogledu postojanja injenica koje ine obilježja krivi nog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivi nog zakonodavstva, sud rješava presudom na na in koji je povoljniji za optuženog.

Ilan 15.

Jednakost u postupanju

Sud, tužitelj i drugi organi koji u estvuju u postupku dužni su s jednakom pažnjom da ispituju i utvr uju kako injenice koje terete osumnji enog, odnosno optuženog, tako i one koje im idu u korist.

Ilan 16.

Slobodna ocjena dokaza

Pravo suda, tužitelja i drugih organa koji u estvuju u krivi nom postupku da ocjenjuju postojanje ili nepostojanje injenica nije vezano ni ograni eno posebnim formalnim dokaznim pravilima.

Ilan 296.

Dokazi na kojima se zasniva presuda

- (1) Sud zasniva presudu samo na injenicama i dokazima koji su izneseni na glavnom pretresu.
- (2) Sud je dužan savjesno ocijeniti svaki dokaz pojedina no i u vezi s ostalim dokazima i na osnovu takve ocjene izvesti zaklju ak je li neka injenica dokazana.

VI. Dopustivost

15. U skladu s lanom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine Ustavni sud, tako er, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

16. U skladu s lanom 16. stav 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogu i prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku kojeg je koristio.

17. U konkretnom slu aju predmet osporavanja apelacijom je presuda Kantonalnog suda od 29. aprila 2010. godine protiv koje nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogu ih prema zakonu. Zatim, osporenu presudu Kantonalnog suda apelant je primio 8. juna 2010. godine, a apelacija je podnesena 9. augusta 2010. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano lanom 16. stav 1. Pravila Ustavnog suda. Kona no, apelacija ispunjava i uvjete iz lana 16. st. 2. i 4. Pravila Ustavnog suda, jer nije o igledno (prima facie) neosnovana, niti postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva.

18. Imaju i u vidu odredbe lana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, te lana 16. st. 1, 2. i 4. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

19. Apelant ukazuje da mu je osporenim odlukama povrije eno ustavno pravo na pravi no su enje iz lana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i lana 6. st. 1. i 2. Evropske konvencije.

20. lan II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog lana, što uklju uje:

e) Pravo na pravi no saslušanje u gra anskim i krivi nim stvarima i druga prava u vezi sa krivi nim postupkom.

21. lan 6. st. 1. i 2. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Prilikom utvr ivanja gra anskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivi ne optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravi no su enje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristranim, zakonom ustanovljenim sudom.

2. Svako ko je optužen za krivi no djelo smatra se nevinim dok se njegova krivnja po zakonu ne dokaže. [...]

22. Ustavni sud smatra da je u ovom postupku utvr ivana osnovanost krivi ne optužbe protiv apelanta, pa je lan 6. Evropske konvencije primjenjiv.

23. Razmatraju i apelantove navode, Ustavni sud, prije svega, ukazuje da prema praksi Evropskog i Ustavnog suda zadatak ovih sudova nije da preispituju zaklju ke redovnih sudova u pogledu injeni nog stanja i primjene materijalnog prava (vidi Evropski sud, Proninaprotiv Rusije, odluka o dopustivosti od 30. juna 2005. godine, aplikacija broj 65167/01). Naime, Ustavni sud nije nadležan da supstituiru redovne sudove u procjeni injenica i dokaza, ve je op enito zadatak redovnih sudova da ocijene injenice i dokaze koje su izveli (vidi Evropski

sud, Thomas protiv Ujedinjenog Kraljevstva, presuda od 10. maja 2005. godine, aplikacija broj 19354/02). Zadatak Ustavnog suda je da ispita da li je eventualno došlo do povrede ili zanemarivanja ustavnih prava (pravo na pravi no su enje, pravo na pristup sudu, pravo na djelotvoran pravni lijek i dr.), te da li je primjena zakona bila, eventualno, proizvoljna ili diskriminacijska. Dakle, u okviru apelacione nadležnosti Ustavni sud se bavi isključivo pitanjem eventualne povrede ustavnih prava ili prava iz Evropske konvencije u postupku pred redovnim sudovima, pa se u konkretnom slučaju Ustavni sud ispiti da li je postupak u cjelini bio pravi an na na in na koji to zahtijeva lan 6. Evropske konvencije (vidi Ustavni sud, Odluka broj AP 20/05 od 18. maja 2005. godine, objavljena u «Službenom glasniku BiH» broj 58/05).

24. Dalje, Ustavni sud podsje a da je van njegove nadležnosti da procjenjuje kvalitet zaključaka sudova u pogledu ocjene dokaza, ukoliko se ova ocjena ne doima o igledno proizvoljnom. Ustavni sud se ne e miješati u na in na koji su redovni sudovi usvojili dokaze kao dokaznu gra u niti e se miješati u situaciju kada redovni sudovi povjeruju dokazima jedne strane u postupku na osnovu slobodne sudijske ocjene. To je isključivo uloga redovnih sudova, ak i kada su izjave svjedoka na javnoj raspravi i pod zakletvom suprotne jedna drugoj (vidi Evropski sud za ljudska prava, Doorson protiv Nizozemske, presuda od 6. marta 1996. godine, objavljena u Izvještajima, broj 1996-II, stav 78). Ustavni sud naglašava da, pri tome, redovni sud nije vezan ni ograni en posebnim formalnim dokaznim pravilima, ali da slobodna ocjena dokaza zahtijeva obrazloženje, kako svakog dokaza pojedina no, tako i svih dokaza zajedno, te dovo enje svih provedenih dokaza u uzajamnu logi nu vezu.

25. Ustavni sud zapaža da je u konkretnom slučaju o postojanju krivi nog djela i apelantovoj krivi noj odgovornosti odlu eno na osnovu provedenih brojnih dokaza i optužbe i odbrane, te da je Op inski sud, nakon sadržajne analize i ocjene svih dokaza, našao da je dokazano postojanje krivi nog djela nasilni kog ponašanja iz lana 362. stav 2. KZ FBiH-a u sticaju s krivi nim djelom narušavanja nepovredivosti stana iz lana 184. stav 1. istog Zakona u inkrimiranom periodu, kako je to bliže opisano u izreci prvostepene presude. Analiziraju i tako provedeni dokazni postupak pred prvostepenim sudom, drugostepeni sud je utvrdio da je prvostepeni sud potpuno i pravilno utvrdio injeni no stanje, te da je pravilno primijenio krivi ni zakon kada je apelantove radnje okvalificirao kao naprijed navedena krivi na djela, daju i pritom jasne i precizne razloge.

26. Po mišljenju Ustavnog suda obrazloženja osporenih presuda ne ostavljaju utisak proizvoljnosti, niti se može zaključiti da je prvostepeni sud prekora io princip slobodne ocjene dokaza, pogotovo ne na na in koji bi doveo u pitanje garancije prava na pravi no su enje. Pri tome, Ustavni sud nije mogao zaključiti da je prilikom ocjene provedenih dokaza i utvr ivanja injenica relevantnih za apelantovu krivi nu odgovornost došlo do zanemarivanja obaveze suda da vodi ra una i o principu in dubio pro reo i pretpostavci nevinosti, kao ni da je na bilo koji na in dovedena u pitanje zakonitost dokaza provedenih u ovom postupku.

27. Ustavni sud smatra kako, osim nezadovoljstva zaključaka cima prvostepenog i drugostepenog suda o kojima je, kako je ve zaključeno, dato obrazloženje koje u cijelosti zadovoljava standard prava na pravi no su enje, apelant nije dao bilo kakav relevantan argument koji bi mogao dovesti u pitanje kršenje navedenoga na ela. Ustavni sud smatra kako su razlozi koje je prvostepeni sud naveo u odnosu na svoje ubje enje da je apelant po inio krivi na djela koja su mu stavljena na teret zadovoljavaju i s aspekta na ela brižljive i savjesne ocjene dokaza kako to zakon zahtijeva, te s aspekta lana 6. stav 1. Evropske konvencije. Tako er, kao što je ve naglasio, Ustavni sud smatra kako ovakvo obrazloženje zadovoljava u cijelosti i na elo in dubio pro reo, tim prije što nema ništa što ukazuje da sud neki od izvedenih dokaza nije cijenio ili da je o nekom dokazu dao proizvoljno obrazloženje. Tako er, Ustavni sud nije pronašao ništa što bi ukazivalo da su u predmetnom krivi nom postupku materijalno-pravni propisi proizvoljno ili nepravilno primijenjeni. Stoga, Ustavni sud smatra

da u konkretnom slučaju nije povrije eno ni na elo in dubio pro reo iz lana 6. stav 2. Evropske konvencije.

28. Imaju i u vidu sve navedeno, Ustavni sud zaključuje da su apelantovi navodi o povredi prava na pravi no su enje iz lana 11/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i lana 6. st. 1. i 2. Evropske konvencije neosnovani.

VIII. Zaključak

29. Ustavni sud zaključuje da nema povrede prava na pravi no su enje iz lana 11/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i lana 6. st. 1. i 2. Evropske konvencije kada je Op inski sud za svoju odluku dao jasno i precizno obrazloženje u pogledu osnovanosti krivi ne optužbe protiv apelanta, a koje je u cijelosti prihvatio Kantonalni sud, kao i da navedena obrazloženja ne ostavljaju utisak proizvoljnosti, niti se može zaključiti da je Op inski sud prekora io princip slobodne ocjene dokaza, pogotovo ne na na in koji bi doveo u pitanje garancije prava na pravi no su enje, posebno principa in dubio pro reo.

30. Na osnovu lana 61. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

31. Prema lanu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su kona ne i obavezuju e.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Gali , s.r.

352

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj AP 24/09, rješavaju i apelaciju Mustafe Ceri a, na osnovu lana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, lana 59. stav 2. alineja 2. i lana 61. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik Bosne i Hercegovine» br. 60/05, 64/08 i 51/09), u sastavu:

Miodrag Simovi , predsjednik Valerija Gali , potpredsjednica Constance Grewe, potpredsjednica Seada Palavri , potpredsjednica Tudor Pantiru, sudija Mato Tadi , sudija Mirsad eman, sudija Margarita Caca-Nikolovska, sudija Zlatko M. Knežević , sudija na sjednici održanoj 23. septembra 2011. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao neosnovana apelacija Mustafe Ceri a, podnesena protiv Presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 P 042742 08 Gž od 29. oktobra 2008. godine i Presude Op inskog suda u Sarajevu broj 65 0 P 042742 06 P od 2. jula 2008. godine.

Odluku objaviti u «Službenom glasniku Bosne i Hercegovine», «Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine», «Službenom glasniku Republike Srpske» i «Službenom glasniku Distrikta Br ko Bosne i Hercegovine».

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Mustafa Ceri (u daljnjem tekstu: apelant) iz Sarajeva, kojeg zastupa Jasmir Muratović , advokat iz Sarajeva, podnio je 6. januara 2009. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Kantonalnog suda u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 65 0 P 042742 08 Gž od 29. oktobra 2008. godine i Presude Op inskog suda u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Op inski sud) broj 65 0 P 042742 06 P od 2. jula 2008. godine. Apelant je zatražio održavanje javne rasprave pred Ustavnim sudom u smislu lana 46. Pravila Ustavnog suda.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu lana 22. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda, od Kantonalnog suda, Op inskog suda i od suprotne strane u postupku, Irfana Ajanović a (u daljnjem tekstu: tuženi), zatraženo

je 8. aprila 2009. godine da dostave odgovore na apelaciju.

3. Op inski sud je odgovor na apelaciju dostavio 14. aprila 2009. godine, tuženi 20. aprila 2009. godine, a Kantonalni sud 6. maja 2009. godine.

4. Na osnovu lana 26. stav 2. Pravila Ustavnog suda, odgovori na apelaciju su dostavljeni apelantu 13. maja 2009. godine.

5. Ustavni sud je zaključio da u konkretnom slučaju nema potrebe za održavanje javne rasprave.

III. injenično stanje

6. injenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenata predloženi Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

7. Presudom Opinskog suda broj 65 O P 042742 06 P od 2. jula 2008. godine odbijen je apelantov tužbeni zahtjev kojim je tražio da mu tuženi na ime naknade štete, zbog u injenične klevete, isplati iznos od 5.000,00 KM uz naknadu troškova postupka, te da presudu o svom trošku objavi u nekom od dnevnih listova koji se nalaze na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, a u protivnom da je apelant objavi na teret tuženog. Istom presudom, stavom II izreke, odbijen je protitužbeni zahtjev tuženog da se apelant obaveže da mu isplati novani iznos od 5.000,00 KM na ime naknade štete za u injeničnu klevetu, uz pripadajuće zatezne kamate, od dana podnošenja protitužbe do isplate, uz naknadu troškova postupka. Stavom III izreke presude je odlučeno da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

8. U obrazloženju presude Opinskog suda je navedeno da je apelant podnio tužbu protiv tuženog zbog klevete. U tužbi je naveo da je u augustu 2006. godine od tuženog primio tri pisma u kojima su iznesene neistine i tvrdnje koje predstavljaju klevetu. U tužbi je, dalje, navedeno da je BH Nezavisni dnevnik «Oslobodjenje» 10. augusta 2006. godine, na str. 4 i 5, objavio tekst pod naslovom «Ajanović poručio reisu Ceriću da je prevršio mjeru politikanstvom... U spomenutom tekstu citirani su dijelovi, naprijed navedenih pisama, pa je, izme u ostaloga, citiran i sljedeći dio pisma od 3. augusta 2006. godine...ve javno i otvoreno sa politikantom Mustafom Cerićem, koji je (za to imam dokaze i svjedoke) na platnom spisku tajkuna i lopova, koji kao takav, zloupotrebljava svoju poziciju... Apelant je naveo da je pravni osnov tužbenog zahtjeva sadržan u lanu 6. Zakona o kleveti.

9. Op inski sud je ocijenio da se u konkretnom slučaju ne radi o kleveti, s obzirom da utvrđeno da je tuženi poslao privatno pismo apelantu i nije sadržaj pisama saopštio trećim licima, niti identifikovao apelanta ni jednom trećem licu. Pri tome je ukazano da je u dokaznom postupku utvrđeno da su mediji objavili informacije o spornim pismima tuženog na osnovu izvora iz apelantovog okruženja, te nije dokazano da je tuženi odgovoran za to. Što se tiče promjene pravnog osnova apelantovog tužbenog zahtjeva, koji je tražio da se tuženi na osnovu odredbi lana 200. ZOO obaveže da mu isplati naknadu nematerijalne štete zbog povrede ugleda, sud je ukazao da nije vezan pravnim osnovom tužbenog zahtjeva koji navodi apelant, ali je ipak ocijenio osnovanost tog tužbenog zahtjeva i zaključio da je taj zahtjev neosnovan. Naime, na osnovu provedenih dokaza nema osnova da bi se utvrdilo da su zbog privatnog obraćanja tuženog apelantu za apelanta nastupile štetne posljedice po njegov ugled. Po ocjeni Opinskog suda, protitužbeni zahtjev tuženog je neosnovan, jer se ne radi o kleveti, u smislu lana 6. Zakona o kleveti.

10. Presudom Kantonalnog suda broj 65 O P 042742 08 Gž od 29. oktobra 2008. godine odbijena je žalba koju je apelant podnio protiv Presude Opinskog suda broj 65 O P 042742 06 P od 2. jula 2008. godine i osporena presuda je potvrđena. U obrazloženju presude Kantonalni sud je istakao da je prvostepeni sud na osnovu ponuđenih i izvedenih dokaza utvrdio injenično stanje iz kojega je izvukao pravilne zaključke i donio na zakonu utemeljenu odluku za koju je dao valjane razloge.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

11. Apelant smatra da mu je osporenim presudama povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz lana 11/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i lana 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija). Apelant smatra da redovni sudovi pobijanim presudama nisu napravili neophodnu distinkciju između injenice koja se inače može dokazati i mišljenja kao vrijednosne ocjene, koje se ne može dokazivati. Zbog toga smatra da je odlukama redovnih sudova došlo do pogrešne primjene ustavnog prava, odnosno da je primjena prava bila o igledno proizvoljna. Za apelanta nije sporno postojanje i dosljedna primjena demokratskog principa koji štiti slobodu izražavanja. Međutim, imajući u vidu da ovo pravo nije neograničeno, smatra da su redovni sudovi kao eksponenti javne vlasti pogriješili jer se nisu umiješali u pravo tuženog na uživanje slobode izražavanja. Neophodnost miješanja javne vlasti u navedeno pravo tuženog, prema apelantovom mišljenju, proizlazi iz testa proporcionalnosti između cilja kojem javna vlast treba da teži, a to je konkretno zaštita ugleda ili prava drugih i sredstva kojeg je apelant želio upotrijebiti. A to su odluke redovnih sudova kojim bi tuženom bilo naloženo da plati odštetu zbog štete koju je nanio apelantovom ugledu. Apelant naglašava da je tuženi poslao pisma na njegovo radno mjesto iako je znao ili morao znati pravila kancelarijskog poslovanja, te na takav način sadržaj pisama i inio dostupnim trećim osobama ime je pred njima diskvalifikovao apelanta. Zbog navedenoga, apelant smatra da radnje tuženog nisu mogle uživati zaštitu 11/3.h) Ustava Bosne i Hercegovine i lana 10. Evropske konvencije, odnosno da su redovni sudovi morali prihvatiti njegov tužbeni zahtjev i primijeniti ograničenu slobodu izražavanja utvrđenu u lanu 10. stav 2. Evropske konvencije.

b) Odgovor na apelaciju

12. Op inski sud je dostavio odgovor bez posebnog osvrt na navode iz apelacije.

13. U odgovoru na apelaciju Kantonalni sud je naveo da su apelantovi navodi neosnovani, te je predložio da se apelacija odbije kao neosnovana.

14. Tuženi je u odgovoru na apelaciju hronološki iznio tok postupka pred redovnim sudovima, taksativno dajući i odgovore na navode iz apelacije. Naime, tuženi je naveo da je sporna pisma adresirao na [apelantovo] osobno ime i na adresu gdje mu pisma osobno mogu biti i uručena. Navodi da je pisma poslao preporučenom, i to naglašeno: na ruke. Dalje navodi da je pisma oblijepio selotejp trakom, kako bi zaštita stigla baš na [apelantovo] ime i u [apelantove] ruke. Konačno, tuženi je istaknuo da je isključivo apelant u inio njegova pisma javnim, odnosno dostupnim trećim osobama.

V. Relevantni propisi

15. U Zakonu o zaštiti od klevete («Službene novine Federacije BiH», br. 59/02, 19/03 i 73/05) relevantne odredbe glase:

Cilj Zakona lan 1.

Ovim zakonom uređuje se građanska odgovornost za štetu nanесenu ugledu fizičkom ili pravnom lica iznošenjem ili pronošenjem izražavanja neistinitih injenica identificiranjem tog pravnog ili fizičkom lica trećem licu.

Principi koji se ostvaruju Zakonom lan 2.

Uređivanjem građanske odgovornosti iz lana 1. ovog zakona želi se postići da:

- a) pravo na slobodu izražavanja, zajamčeno Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda («Službeni glasnik BiH» broj 6/99), predstavlja jedan od bitnih osnova demokratskog društva, posebno kada se radi o pitanjima od političkog i javnog interesa;

- b) pravo na slobodu izražavanja štiti sadržaj izražavanja, kao i na in na koji je iznesen i ne primjenjuje se samo na izražavanja koja se smatraju pohvalnim ili neuvredljivim nego i na izražavanja koja mogu uvrijediti, ogoriti ili uznemiriti;
- c) sredstva javnog informiranja imaju značajnu ulogu u demokratskom procesu kao javni posmatrači i prenosioci informacija javnosti.

Tumačenje član 3.

Ovaj zakon se tumači na takav način da se primjenom njegovih odredaba u najvećoj mjeri osigurava princip slobode izražavanja.

Značenje naziva koji se koriste u zakonu član 4.

Nazivi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: a) izražavanje - svaka izjava, a naročito svaki usmeni, pismeni, audio, vizuelni ili elektronski materijal bez obzira na sadržaj, oblik ili način iznošenja ili pronošnja;

[...]

- d) kleveta - radnja nanošenja štete ugledu fizičkom ili pravnom lica iznošenjem ili pronošnjem izražavanja neistinitih činjenica identificiranjem tog fizičkom ili pravnom lica trećem licu.

Odgovornost za klevetu član 6.

- (1) Svako lice koje prouzrokuje štetu ugledu fizičkom ili pravnom lica iznošenjem ili pronošnjem izražavanja neistinite činjenice, identificiraju i to pravno, odnosno fizičkom lice trećem licu, odgovorno je za klevetu.
- (2) Za klevetu iznesenu u sredstvima javnog informiranja odgovorni su autor, odgovorni urednik, izdavač, kao i lice koje je na drugi način vršilo nadzor nad sadržajem tog izražavanja.
- (3) Lice iz st. 1. i 2. ovog člana (u daljnjem tekstu: štetnik) odgovorno je za štetu ako je namjerno ili iz nepažnje iznijelo ili pronijelo izražavanje neistinite činjenice.
- (4) Kada se izražavanje neistinite činjenice odnosi na pitanja od političkog ili javnog interesa, štetnik je odgovoran za štetu izazvanu iznošenjem ili pronošnjem tog izražavanja ako je znao da je izražavanje neistinito ili je nepažnjom zanemario neistinitost izražavanja.
- (5) Standard odgovornosti iz stava 4. ovog člana primjenjuje se i ako je oštećeni javni službenik ili je bio javni službenik ili je kandidat za funkciju u javnom organu i ako, prema općem shvatanju javnosti, vrši značajan utjecaj na pitanja od političkog ili javnog interesa.

Izuzeci od odgovornosti član 7.

- (1) Ne postoji odgovornost za klevetu:
 - a) ako je izražavanjem izneseno mišljenje ili ako je to izražavanje u suštini istinito, a neta no samo u nebitnim elementima;
 - b) ako je štetnik po zakonu obavezan da iznosi ili pronosi izražavanje ili je iznosio, odnosno pronosio izražavanje u toku zakonodavnog, sudskog ili upravnog postupka;
 - c) ako je iznošenje, odnosno pronošnje izražavanja bilo razumno.
- (2) Prilikom donošenja odluke iz razloga predviđenih u tački c) stav 1. ovog člana sud uzima u obzir sve okolnosti slušajući [...].

Obaveza ublažavanja štete član 8.

Oštećeni je dužan da poduzme sve potrebne mjere da ublaži štetu uzrokovanu izražavanjem neistinite činjenice, a naročito da štetniku podnese zahtjev za ispravku tog izražavanja.

16. U Zakonu o obligacionim odnosima («Službeni list SFRJ» br. 29/78, 39/85 i 57/89, te «Službeni list RBiH» br. 2/92, 13/93 i 13/94) relevantne odredbe glase:

član 154.

- (1) Ko drugome prouzrokuje štetu dužan je naknaditi je, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice.
[...].

član 200.

Za pretrpljene fizičke bolove, za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja životne aktivnosti, naruženosti, povrede ugleda, časti, slobode prava ili prava ličnosti, smrti bliskog lica, kao i za strah sudbine, ako na njega da okolnosti slušaju, a naročito jačina bolova i straha i njihovo trajanje to opravdavaju, dosuditi pravilno novčanu naknadu, nezavisno od naknade materijalne štete kao i njenom odsustvu.

Prilikom odlučivanja o zahtjevu za naknadu nematerijalne štete, kao i o visini njene naknade, sud je voditi računa o značajnoj povrijeđenosti i cilju kome služi ta naknada, ali i o tome da se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive sa njenom prirodom i društvenom svrhom.»

17. U Zakonu o parničnom postupku («Službene novine Federacije BiH» broj 53/03) relevantne odredbe glase:

član 7. stav 1.

Stranke su dužne da iznesu sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve i da izvode dokaze kojima se utvrđuju te činjenice.

član 8.

Koje činjenice uzeti kao dokazane odlučuje sud na osnovu slobodne ocjene dokaza. Sud je savjesno i brižljivo ocijeniti svaki dokaz zasebno i sve dokaze zajedno.

član 53. stav 3.

[...]

- (3) Sud nije vezan za pravni osnov tužbenog zahtjeva.

VI. Dopustivost

18. U skladu s članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

19. U skladu s članom 16. stav 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogu i prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku kojeg je koristio.

20. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Presuda Kantonalnog suda broj 65 0 P 042742 08 Gž od 29. oktobra 2008. godine protiv koje nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogu ih prema zakonu. Zatim, osporenu presudu apelant je primio 7. novembra 2008. godine, a apelacija je podnesena 6. januara 2009. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano članom 16. stav 1. Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz člana 16. st. 2. i 4. Pravila Ustavnog suda, jer nije očigledno (prima facie) neosnovana, niti postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva.

21. Imaju i u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 16. st. 1, 2. i 4. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

22. Apelant pobija presudu Kantonalnog suda i Općinskog suda tvrdeći da mu je tim presudama, zbog pogrešne primjene prava, povrijeđeno pravo na pravilno suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

23. Pogrešnu primjenu materijalnog prava apelant vidi u činjenici da se redovni sudovi, kao eksponent javne vlasti, nisu umiješali u pravo tuženog na slobodu izražavanja na osnovu ograničenja utvrđenih u članu 10. stav 2. Evropske konvencije, tako da prihvate apelantov tužbeni zahtjev i dodijele mu naknadu za štetu nanесenu klevetom tuženog.

24. U članu II/3.e) i h) Ustava Bosne i Hercegovine glase:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

- e) Pravo na pravi no saslušanje u građanskim i krivi nim stvarima i druga prava u vezi sa krivi nim postupkom.
- h) Sloboda izražavanja.

Član 6. stav 1. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivi ne optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravi no suenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristranim, zakonom ustanovljenim sudom. [...]

Član 10. Evropske konvencije glasi:

1. Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu mišljenja i slobodu primanja i prenošenja informacija i ideja, bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. Ovaj član ne sprječava države da zahtijevaju dozvole za rad od radio, televizijskih i filmskih kompanija.

2. Ostvarivanje ovih sloboda, budu i da uključuje obaveze i odgovornosti, može podlijetati takvim formalnostima, uvjetima, ograničenjima ili sankcijama predviđenim zakonom i koje neophodne u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, teritorijalnog integriteta ili javne sigurnosti, sprječavaju nereda ili zločina, zaštite zdravlja i morala, ugleda ili prava drugih, sprječavaju širenje povjerljivih informacija ili u interesu ovdješnjih autoriteta i nepristrasnosti sudstva.

25. Prije svega, Ustavni sud ponovno podsjeća na ograničenja svoje nadležnosti u preispitivanju zaključaka redovnih sudova u pogledu činjenica i primjene materijalnog prava, koja su detaljnije objašnjena u dosadašnjoj praksi. Međutim, u konkretnom slučaju Ustavni sud je iznijeti svoj stav o ovom apelacionom navodu s obzirom da apelant povezuje navodno pogrešnu primjenu materijalnog prava s ustavnim pravom na slobodu izražavanja i ograničenjima ovoga prava.

26. Ustavni sud ističe da je sloboda izražavanja neophodan preduvjet za funkcioniranje i opstanak svakog demokratskog društva, te, stoga, jamstvo svih drugih ljudskih prava i sloboda. U slučaju sukoba ovog prava s ostalim zagarantiranim ljudskim pravima i slobodama, sudovi moraju voditi računa o tome da svako ograničenje slobode izražavanja, s ciljem zaštite nekog drugog ljudskog prava zajamčeno ustavom, može biti tek izuzetak od ovog pravila, koji je u demokratskom društvu dopušten samo ako to ograničenje ni u kom slučaju ne ugrožava navedeni princip, nego ga potvrđuje.

27. To, međutim, ne znači da je sloboda izražavanja apsolutna i da nije ni ograničena. Naprotiv, u demokratskim i pravnim državama gotovo nijedno ljudsko pravo i sloboda, ma koliko bili primarni ili značajni, nisu i ne mogu biti apsolutni i neograničeni. Budući da su apsolutna sloboda i apsolutno pravo contradictio in adjecto za uspostavljanje pravi ne ravnoteže izme u zagarantiranih sloboda i prava u demokratskom društvu, presudan je na činjenici na koji se neki utvrđeni pravni princip tumači i praktično primjenjuje. Stoga su ključni uloga i zadatak nezavisnog sudstva da u svakom pojedinačnom slučaju jasno utvrdi granicu izme u opravdanih i potrebnih, te neopravdanih i nepotrebnih ograničenja, koja neki princip potvrđuju kao pravilo ili ga negiraju kao puku deklaraciju.

28. Član 10. Evropske konvencije je strukturiran tako da prvi stav definiše zaštitu slobode, a drugi stav propisuje okolnosti pod kojima se javna vlast može miješati u uživanje slobode izražavanja.

29. Svaka restrikcija, uvjet, ograničenje ili bilo koja vrsta miješanja u slobodu izražavanja može se primijeniti samo na određeno ostvarivanje te slobode, a sadržaj prava na slobodu izražavanja uvijek ostaje netaknut. Javna vlast ima samo mogućnost, a ne i obavezu, da naloži ograničavajući ili krivi nu mjeru protiv ostvarivanja prava na slobodu izražavanja. Generalno, u Bosni i Hercegovini oblik ograničenja slobode izražavanja je uveden zakonom o zaštiti od klevete. Ovi zakoni, osim što detaljno razrađuju uvjete za namirenje štete pričinjene klevetom, postavljaju vrlo rigorozne uvjete za primjenu tih odredaba i, u pojedinim aspektima, pružaju čak i veći stepen zaštite slobode izražavanja od onog minimuma predviđenog

Evropskom konvencijom.

30. Naknada štete u građanskoj parnici, dodijeljena kao naknada za štetu nanесenu neijem dostojanstvu ili ugledu, predstavlja jasno miješanje u ostvarivanje prava na slobodu izražavanja. U skladu sa stavom 2. člana 10. Evropske konvencije, vlast se može miješati u ostvarivanje slobode izražavanja samo ako se ispune tri kumulativna uvjeta: a) miješanje je propisano zakonom, b) miješanje ima cilj da zaštiti jedan ili više predviđenih interesa ili vrijednosti, c) miješanje je neophodno u demokratskom društvu. Stoga, sudovi moraju slijediti ova tri uvjeta kad razmatraju i odluku o predmetima koji se ti u slobode izražavanja.

31. U konkretnom slučaju, za apelanta je nesporno da je tuženi sadržaj spornih pisama u inio dostupnim trećim licima „Jer je znao ili morao znati da apelant ima tajnika/tajnicu, kabinet, uposlenike u protokolu koji se svako moraju upoznati sa sadržajem svih pisama koja pristižu na protokol kabineta reisu-luleme“. Apelant smatra da redovni sudovi u pobijanim presudama nisu napravili neophodnu distinkciju izme u činjenica koje se mogu dokazati i vrijednosne ocjene. Tako su pogrešno primijenili materijalno pravo jer se nisu umiješali u pravo tužitelja na slobodu izražavanja, koju je ovaj prekoračio i izvršio klevetu na apelantovu štetu.

32. Pobijane presude su donesene na osnovu Zakona o zaštiti od klevete i Zakona o obligacionim odnosima. Redovni sudovi su u pobijanim presudama zaključili ili da apelant radnjama tuženog nije identifikovan trećim licima, pa tako nije ispunjen uvjet iz člana 1. Zakona o zaštiti od klevete da bi se radnja tuženog kvalifikovala kao kleveta. Redovni sudovi su, također, zaključili ili da se radnje tuženog ne mogu kvalifikovati tako da bi na osnovu člana 200. ZOO bio obavezan da apelantu isplati naknadu nematerijalne štete zbog povrede ugleda. Dakle, redovni sudovi su zaključili ili da miješanje u pravo tuženog na slobodu izražavanja koje je sugerisano tužbenim zahtjevom ne bi bilo u skladu sa zakonom, pa je tužbeni zahtjev odbijen.

33. Redovni sudovi su ovakav svoj stav jasno i detaljno obrazložili analizirajući i navedeno postupanje tuženog s aspekta odredbi Zakona o zaštiti od klevete i ZOO, kao i s aspekta relevantnih ustavnih prava. Ustavni sud, u apelantovim navodima i predočenoj dokumentaciji nije pronašao ništa što bi ukazivalo da je materijalno pravo proizvoljno ili nepravilno primijenjeno na apelantovu štetu. Također, Ustavni sud smatra da su redovni sudovi postupili u skladu s ustavnim pravom na slobodu izražavanja, vodeći računa o primjeni ograničenja ovoga prava u smislu člana 10. stav 2. Evropske konvencije.

34. Ustavni sud zaključuje da nije povrijeđeno apelantovo pravo na pravi no suenje iz člana 11/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

VIII. Zaključak

35. Ustavni sud zaključuje da nije povrijeđeno apelantovo pravo na pravi no suenje iz člana 11/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije u situaciji kada u osporenim presudama Općinskog i Kantonalnog suda ne postoji ništa što bi ukazivalo na to da su sudovi na proizvoljan način primijenili materijalno pravo.

36. Na osnovu člana 61. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

37. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Prof. dr. Miodrag Simović, s.r.

S A D R Ž A J

AKTI SKUPŠTINE BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE

348	Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine	1
349	Zakon o oduzimanju nezakonito stečene imovine	13
350	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima Brčko distrikta BiH	19

AKTI USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE

351	AP-3440/10	20
352	AP-24/09	23